

***Samen werken
aan Veiligheid***

Beleidsplan Veiligheidsregio Utrecht 2012– 2015,
*Definitief ontwerp, voorlopig vastgesteld in het algemeen bestuur van
27 juni 2011 en voor een reactie aangeboden aan de raden.*

Inhoudsopgave

Voorwoord	-3-
Bestuurssamenvatting	-5-
1. Beleidsplan	-9-
1.1. Doel	
1.2. Strategische beleidsdoelen	
2. Veiligheidsregio Utrecht	-15-
2.1. Inleiding	
2.2. Missie en visie	
3. Landelijke ontwikkelingen	-18-
4. Regionaal risicoprofiel	-22-
4.1. Inleiding	
4.2. Belangrijkste soorten risico's	
4.3. Risicoprofiel en hulpverleningscapaciteit	
4.4. Risicobeleid	
4.5. Verstevinging veerkracht risico- en crisisbeheersing	
4.6. Aanpak specifieke risico's	
4.7. Dynamisch risicoprofiel	
5. Risicobeheersing	-26-
5.1. Inleiding	
5.2. Evenementenbeleid	
5.3. Risicocommunicatie	
5.4. (Brand)veilig leven	
5.6. Zelfredzaamheid en burgerparticipatie	
6. Crisisbeheersing	-31-
6.1. Inleiding	
6.2. Planvorming	
6.3. Coördinatie en besluitvorming	
6.4. Paraatheid	
6.5. Opleiden, Trainen en Oefenen (OTO)	
6.6. Crisiscommunicatie	
6.7. Gemeentelijke bevolkingszorg	
6.8. Geneeskundige hulpverleningsorganisatie (GHOR)	
6.9. Politie	
6.10. Vitale partners	
7. Incidentbestrijding (respons)	-40-
7.1. Inleiding	
7.2. Multidisciplinair optreden	
7.3. Verbreding responsorganisatie	
7.4. Herijking reponsorganisatie brandweer	
8. Herstel	-45-
8.1. Inleiding	
8.2. Evaluatie	
9. Kwaliteits-, Kennis-, Informatie- en netwerkmanagement	-46-
10. Financiën en realisatie	-50-
Bijlagen	
I. Overzicht netwerkpartners VRU	
II. Overzicht regionale hulpverleningscapaciteit	

Voorwoord

Van en voor ons allen

Het is een vreemd gevoel om een VRU-beleidsplan aan u voor te leggen, geldend voor de periode 2012 - 2015, tegen de achtergrond van de recente meervoudige ramp in Japan. Net als eerder in Moerdijk blijkt daar het risico van de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen. Waarbij het extra ernstig is dat het in Japan om radioactieve stoffen gaat. Een ramp waarvan de omvang nog nauwelijks valt in te schatten.

In de regio Utrecht maken aardbevingen, vloedgolven en kerncentrales - anders dan bijvoorbeeld overstromingen - geen deel uit van het risicoprofiel op basis waarvan de VRU zijn taak invult. Zowel de gebeurtenissen in Moerdijk als die in Japan zijn wel een extra motivatie om een organisatie neer te zetten die bij rampen, crises en incidenten op zijn taak is berekend.

Zoals ook tijdens onze oefeningen in VRU-verband, blijkt bij deze rampen overigens hoe cruciaal communicatie is. Die moet snel zijn, maar ook adequaat en vertrouwenwekkend. De rol van de nieuwe sociale media wordt daarbij steeds prominenter, dat zie je ook weer in Japan. Voor de VRU is communicatie de komende jaren een absoluut kernpunt.

Ook op bestuurlijk niveau. De VRU is een organisatie van en voor de 26 gemeenten van de regio Utrecht. Van en voor ons allen dus. U heeft er als besturen en raden van die gemeenten recht op te weten wat de VRU te bieden heeft en tegen welke kosten. En wat de afspraken zijn over inspraak en het afleggen van verantwoording, bijvoorbeeld aan de gemeenteraden. In dit beleidsplan leest u hoe we dit - in gezamenlijkheid - denken vorm te geven. Met behoud van flexibiliteit, zonder overbodig keurslijf, met de mogelijkheid om beleidsprioriteiten onderweg bij te stellen.

Nu de taak van de Veiligheidsregio's wettelijk is verankerd en de meeste reorganisaties achter de rug zijn, kan de VRU zijn energie de komende jaren gaan investeren in de inhoud. Dat dat alleen lukt als iedereen beseft en blijft beseffen wat de VRU is: een organisatie van en voor de gemeenten in de regio Utrecht, is de eerste kernboodschap die ik u als lezer van dit beleidsplan meegeef.

Mijn tweede kernboodschap luidt dat we tegelijk moeten bezuinigen en ingewikkelde beslissingen moeten nemen. Wat bijvoorbeeld de vraag opwerpt wat de VRU, wat de VRU samen met partners als politie, Rijkswaterstaat en waterschappen, en wat de burger zelf kan doen op veiligheidsgebied. Wat dit betreft ligt er een taak voor de VRU als bewustmaker en regisseur.

Dat brengt me vanzelf bij de derde kernboodschap die u in dit beleidsplan zult terugvinden: voorkomen is beter dan genezen. Waarmee ik bedoel dat investeringen in proactieve en preventieve maatregelen zich later uitbetalen in de vorm van minder respons. Respons die natuurlijk wel adequaat moet blijven, met andere woorden moet blijven draaien om de vraag hoe je het snelst ter plekke bent. Dat is een belangrijke overweging bij de keuze voor locaties van brandweerkazernes.

Dat alles staat of valt bij een goed functionerende meldkamer, hoef ik u niet te vertellen. Actueel is de voorbereiding van een nieuwe meldkamer, waarin de VRU samenwerkt met de veiligheidsregio's Flevoland en Gooi- en Vechtstreek. En natuurlijk met de gebruikers: brandweer, politie, GHOR en - wellicht ook - KLPD.

Op sommige rampen - zie Japan - kun je maar in beperkte mate voorbereid zijn. Maar ook voor wie dat beseft, is er nog een wereld te winnen. Met het winnen van die wereld maken we de komende vier jaar een begin.

mr. A. Wolfsen
voorzitter bestuur Veiligheidsregio Utrecht

Bestuurssamenvatting

Beleidsplan VRU 2012-2015

In dit beleidsplan formuleert het bestuur VRU zijn beleidsambities voor de komende vier jaar.

Taken

De VRU is belast met taken op het terrein van de risicobeheersing en de voorbereiding op rampen en crises. Daarnaast is de VRU verantwoordelijk voor de uitvoering van de brandweezorg, de geneeskundige hulpverleningsorganisatie (GHOR) en bevordert en ondersteunt een adequate voorbereiding van gemeenten op rampen en crises.

Ambities

In het voorliggende beleidsplan geeft het bestuur VRU richting aan de ambities op het terrein van risicobeheersing, crisisbeheersing en brandweezorg voor de periode 2012-2015. Het beleidsplan dient te worden beschouwd als een bestuurlijke verkenning van de beleidsontwikkelingen voor de komende jaren. In het beleidsplan zijn een aantal bestuurlijke uitspraken opgenomen. Deze hebben géén besluitvormend karakter, maar zijn bedoeld om de bestuurlijke richting te duiden.

Het beleidsplan is een plan op hoofdlijnen dat ieder jaar zijn uitwerking krijgt in de programmabegroting. Daarin zal het bestuur het ambitieniveau vertalen in de voor dat jaar concreet te bereiken doelen resultaten en activiteiten in afweging met de beschikbare middelen. De gemeentebesturen (colleges en raden) worden via de begrotingscyclus formeel betrokken bij deze afweging.

Jonge organisatie

Het bestuur realiseert zich daarbij dat de VRU een jonge organisatie is, die nog midden in een transformatieproces zit als gevolg van de regionalisering van de brandweer. De VRU-organisatie zal dan ook ruimte geboden worden om dit proces zorgvuldig af te ronden.

Samenwerken

De VRU is voor de uitvoering van haar taken op het terrein van risico- en crisisbeheersing en hulpverlening in toenemende mate afhankelijk van de inzet van de gemeenten en een groot aantal publieke en private organisaties in het veiligheidsdomein. Zij heeft een eerste stap gezet door bij het schrijven van het beleidsplan vertegenwoordigers van een groot aantal partners binnen het netwerk van risico- en crisisbeheersing zo veel mogelijk te betrekken. De komende jaren zal de samenwerking met de netwerkpartners op het domein van de (fysieke) veiligheid, evenals de andere veiligheidsregio's geïntensiveerd worden.

Beter zicht op het verzorgingsgebied

Het regionale risicoprofiel is een inventarisatie en analyse van de aanwezige risico's, zowel voor het gehele grondgebied van de regio als per gemeente. De komende jaren worden de effecten van de belangrijkste risico's uit het risicoprofiel in beeld gebracht door de ontwikkeling van scenario's. Op basis daarvan worden maatregelen getroffen voor de effectieve beheersing van deze

risico's. De risico- en crisisbeheersing en brandweertzorg zal beter moeten worden afgestemd op de risico's in het verzorgingsgebied.

Uitgangspunten voor het risicobeleid zijn:

- Risicobeheersing (voorkomen) heeft de voorkeur boven crisisbeheersing (respons)
- Generieke maatregelen (veerkracht) hebben de voorkeur boven specifieke maatregelen

Risicobeheersing

Risicobeheersing behelst de structurele aandacht voor fysieke veiligheid en het voorkomen en terugdringen van onveilige situaties. Waar risico's niet kunnen worden voorkomen blijft een restrisico bestaan.

De VRU legt de komende jaren de nadruk op het voorkomen en beperken van risico's.

Zo heeft de VRU een adviesrol zowel bij de verlening van vergunningen als bij controle en handhaving. Dit vereist wel dat gemeentebesturen deze adviezen altijd bij hun afweging betrekken en hierover ook expliciet besluiten.

Risicocommunicatie

Daarnaast zal de komende tijd veel aandacht uit moeten gaan naar risicocommunicatie. De VRU wil voor de gemeenten het expertisecentrum voor risicocommunicatie en zelfredzaamheid/burgerparticipatie zijn. De VRU geeft advies aan de bestuurders, ondersteunt de professionals op lokaal niveau bij de uitvoering, organiseert opleidingen en stelt producten en diensten beschikbaar die gemeenten nodig hebben op het gebied van risicocommunicatie.

Crisisbeheersing

Rampenbestrijding en crisisbeheersing omvat zowel de voorbereiding, als het daadwerkelijke optreden. Het beleid voor de komende jaren is allereerst gericht op de verbetering van de voorbereiding. De versteviging van de algemene veerkracht en het terugdringen van vrijblijvendheid zijn belangrijke uitgangspunten. Prioriteit zal worden gegeven aan de eerste ring van netwerkpartners die een rol vervullen in de crisisbeheersing. Naast de klassieke hulpverleningsdiensten (brandweer, politie, de zorginstellingen in de geneeskundige keten), horen ook de waterautoriteiten (waterschappen, Rijkswaterstaat) en ook het Openbaar Ministerie daarbij.

Het regionale crisisplan komt wettelijk in de plaats van de gemeentelijke crisisplannen, daarnaast wordt ook het aantal nieuwe rampbestrijdingsplannen beperkt en bestaande plannen vereenvoudigd.

De huidige crisisorganisatie (coördinatie en besluitvorming) is vooral toegesneden op flitsrampen en veel minder op moderne crisistypen. In 2012 wordt de crisisorganisatie geëvalueerd en zonodig aangepast.

Er moeten stappen gezet worden om de professionalisering van de gemeentelijke crisisbeheersing te borgen. De Wet veiligheidsregio's stelt hogere eisen aan de gemeenten als partner in de crisisorganisatie. De VRU zal uit een oogpunt van de noodzakelijke verdere professionalisering van de crisisbeheersing minimumeisen stellen aan de gemeentelijke crisisbeheersing en zal deze toetsen. Het reeds ontwikkelde instrument Bevolkingszorg vormt hiervoor een goede basis.

Bij het opleiden, trainen en oefenen wordt ingezet op blijvende vakbekwaamheid en algemene competenties en het vermogen flexibel in te spelen op allerlei soorten rampen en crises:

- Het programma voor opleiding, training en geoefendheid richt zich niet alleen op de VRU, andere hulpverleningsdiensten en de gemeenten, maar ook op relevante netwerkpartners zoals de geneeskundige zorginstellingen, de Waterschappen, Defensie, Rijkswaterstaat;
- De vrijblijvendheid in opleiding, training en oefenactiviteit verdwijnt;
- Er komt meer aandacht voor het testen van de professionaliteit en het effectief functioneren van de crisisorganisatie;
- Het rendement van oefeningen wordt verbeterd. Ondermeer door de het scherper formuleren van oefendoelen op basis van competenties en als uitgangspunt te hanteren dat opleiden, trainen voorafgaat aan oefenen (OTO).

crisiscommunicatie

Crisiscommunicatie heeft betrekking op de communicatie en voorlichting ten tijde van een ramp of crisis. Het vormt daarmee een vitaal onderdeel van de crisisorganisatie.

De komende tijd zal dan ook veel aandacht uit moeten gaan naar crisiscommunicatie, meer in het bijzonder waar het gaat om de rol van de sociale media. De VRU wil voor de gemeenten het expertisecentrum voor crisiscommunicatie. De VRU geeft advies aan de bestuurders, ondersteunt de professionals op lokaal niveau bij de uitvoering, organiseert opleidingen en stelt producten en diensten beschikbaar die gemeenten nodig hebben op het gebied van crisiscommunicatie.

Incidentbestrijding

In de komende jaren richt de VRU zich ten aanzien van de incidentbestrijding vooral op het bieden van maatwerk bij operationeel optreden en het inrichten van de respons op basis van de aanwezige risico's. Dit geldt niet alleen voor de brandweer maar ook voor de andere partners.

Specifiek voor de brandweer zijn er in het Besluit veiligheidsregio's eisen opgenomen over de opkomsttijden en de bezetting van de basisbrandweer- en ondersteuningseenheden. De wet biedt het bestuur van de veiligheidsregio ruimte om beargumenteerd af te wijken van deze eisen. Bij de bestuurlijke afweging wordt de repressieve brandweezorg nadrukkelijk in een breder perspectief van de totale brandweezorg in het verzorgingsgebied (inclusief maatregelen gericht op proactie en preventie) worden beschouwd. Hiervoor zal in 2012 een regionaal afwegingskader worden opgeleverd.

Alvorens een besluit kan worden genomen over de opkomsttijden en bezetting van de voertuigbezetting dient een beeld te worden verkregen van de (brand)risico's in het verzorgingsgebied en de aard van en het aantal uitrukken. Deze ontwikkelingen komen samen in het dynamisch dekkingsplan dat eind 2013 ingevoerd is. Op basis van een actuele risico-inventarisatie wordt de dekking binnen het verzorgingsgebied van de VRU op georganiseerd. Dit kan ook gevolgen hebben voor de bestuurlijke afweging over de ihuisvesting en de financiën.

In het kader van een effectief en efficiënt operationeel optreden zijn er ook ontwikkelingen naar een verbreding van de taken van de hulpverleningsdiensten en een herbezinning op de specialistische taken van de brandweer.

Informatievoorziening

De algehele tenor is dat informatievoorziening leidend is zowel voor als tijdens een ramp of crisis.

De ontwikkelingen op het gebied van netcentrisch werken zal ertoe leiden dat een ieder die betrokken is gelijktijdig over actuele informatie kan beschikken. De komende jaren wordt, conform landelijke afspraken, het netcentrisch werken ingevoerd. Dit heeft in eerste instantie betrekking op de informatie-uitwisseling binnen de regionale crisisorganisatie (COPI, ROT en RBT). Daarnaast moet de aansluiting van gemeenten op het netcentrisch werken worden gerealiseerd. Om gemeenten vertrouwd te maken met de netcentrische informatie-uitwisseling zal geïnvesteerd moeten worden in de opleiding en training van de lokaal aangewezen personen.

Financiën en realisatie

Het beleidsplan 2012-2015 is een plan op hoofdlijnen. De uitwerking van de hoofdlijnen is terug te vinden in de programmabegroting. Daarin wordt ieder jaar het ambitieniveau uitgewerkt in concrete doelen en prestaties en afgewogen tegen de beschikbare financiële middelen. Het beleidsplan en de begrotingscyclus dienen daarom onlosmakelijk met elkaar verbonden te zijn. Vanwege de transparantie zullen de beleidsonderwerpen uit het beleidsplan herkenbaar terugkomen in de programmabegroting. Op deze wijze blijft de benodigde flexibiliteit met betrekking tot de uitvoering van het beleidsplan behouden, terwijl het AB en de raden via de begrotingscyclus formeel worden betrokken bij de afweging tussen het realiseren van de beleidsambities en de daarvoor beschikbare middelen.

1. beleidsplan

1.1 Doel beleidsplan

Op grond van artikel 14 van de Wet op de Veiligheidsregio's (WVR) dient het bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) iedere vier jaar een beleidsplan op te stellen.

Het voorliggende beleidsplan vormt het (strategisch) beleidskader voor de periode 2012 – 2015. In dit plan is richting gegeven aan de ambities van de VRU op het terrein van risicobeheersing, crisisbeheersing en brandweezorg.

Inhoud en reikwijdte

Het beleidsplan heeft betrekking op de multidisciplinaire risico- en crisisbeheersing. Het plan is daarnaast richtinggevend en kaderstellend voor de uitvoering van de monodisciplinaire taken van de VRU: brandweer(zorg), GHOR en de coördinatie van de crisisorganisatie in de deelnemende gemeenten. De specifieke ontwikkelingen binnen de kolommen worden nader uitgewerkt in aparte meerjarenprogramma's voor brandweezorg, GHOR en gemeentelijke crisisbeheersing. Deze programma's zullen nog afzonderlijk aan het VRU-bestuur worden voorgelegd.

De samenwerking met de politie wordt overeenkomstig de wet neergelegd in een convenant. Ditzelfde geldt overigens ook voor samenwerkingsafspraken met diverse andere netwerkpartners van de VRU.

Totstandkoming

De beheersing van risico's en crises in het verzorgingsgebied van de regio is niet uitsluitend een verantwoordelijk van de VRU en de daaraan deelnemende gemeenten. Ook andere organisaties dragen hieraan bij. De VRU heeft de ambitie om actief af te stemmen en samen te werken met een groot aantal partners in het netwerk van risico- en crisisbeheersing.

Die afstemming is ook gerealiseerd bij de opstelling van dit beleidsplan. Zo zijn er een tweetal netwerkbijeenkomsten aan het beleidsplan gewijd, waarbij de netwerkpartners input hebben geleverd voor het beleidsplan. Waar nodig is ook bilateraal afstemming gerealiseerd.

Daarnaast is bij de opstelling van het plan ook bestuurlijke afstemming gezocht. Een begeleidingsgroep van een vijftal burgemeesters uit het algemeen bestuur heeft bijgedragen en richting gegeven aan het beleidsplan.

Het conceptbeleidsplan is in maart 2011 besproken in het dagelijks bestuur en algemeen bestuur. Vervolgens is het beleidsplan in het kader van een uitgebreide consultatieronde in april 2011 voorgelegd aan de colleges van de deelnemende gemeenten, de netwerkpartners en de acht aangrenzende veiligheidsregio's. De reacties uit de consultatieronde zijn verwerkt in voorliggende definitief ontwerpplan.

Besluitvorming

Op grond van de wettelijke procedure ligt het beleidsplan, na de verplichte consultatie van de colleges, thans ter besluitvorming voor in het Algemeen bestuur. Hoewel de raden formeel geen rol hebben bij de besluitvorming van het plan, heeft het algemeen bestuur in maart 2011 besloten om het beleidsplan in

het najaar 2011 ter kennis te brengen van de raden en hen in de gelegenheid te stellen om hun opvattingen kenbaar te maken.

Om de raden hiervoor ruimte te geven, heeft het algemeen bestuur op 27 juni 2011 het ontwerpbeleidsplan voorlopig vast te stellen (voorgenomen besluit) en het aan te bieden aan de raden. De reacties van de raden zullen in november 2011 besproken worden in het AB, waarna deze het beleidsplan definitief kan vaststellen.

Plan op hoofdlijnen

Kenmerkend voor de situatie van de VRU is dat de organisatie in opbouw is maar ook dat er landelijke en regionale ontwikkelingen zijn, waarvan de gevolgen voor de VRU nog niet duidelijk zijn. Ook zijn gevolgen van eventuele toekomstige bezuinigingen onzeker. Het is daarom lastig om de beleidsambities voor een periode van 4 jaar gedetailleerd vast te leggen. Het bestuur heeft er dan ook voor gekozen om het beleidsplan te beperken tot de hoofdlijnen. De bedoeling is dat het beleidsplan ieder jaar in de programmabegroting wordt uitgewerkt in concrete beleidsdoelen, activiteiten en prestaties en bijbehorende planning. Daarmee wordt de noodzakelijke flexibiliteit ingebouwd om in te spelen op actuele ontwikkelingen. Het bestuur bepaalt, mede in relatie tot de beschikbare middelen of de ambities gerealiseerd kunnen worden. De gemeentebesturen (colleges en raden worden formeel betrokken bij de begroting en bij de verantwoording achteraf over de uitvoering

Het beleidsplan is van ons samen

De VRU is een organisatie die voor het invullen van haar taken per definitie afhankelijk is van samenwerking met de deelnemende gemeenten en haar netwerkpartners. Deze samenwerking heeft plaatsgevonden bij de totstandkoming van dit beleidsplan, maar zal ook bij de uitvoering ervan centraal staan. Het beleidsplan zal leidend zijn in het overleg met de diverse netwerkpartners op het domein van de fysieke veiligheid.

Wet op de Veiligheidsregio's

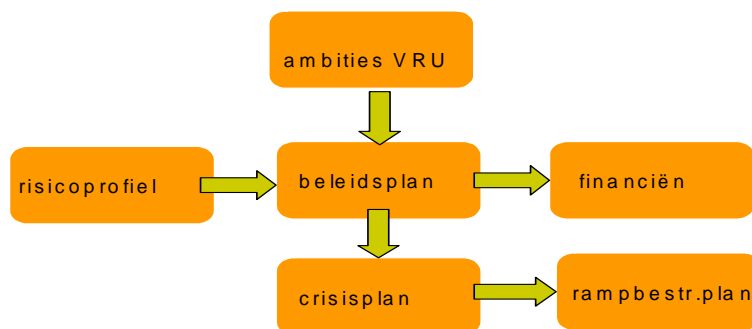
Op 1 oktober 2010 is de Wet op de Veiligheidsregio's (WVR) in werking getreden. In deze wet en bijbehorende uitvoeringsbesluiten zijn de taken en bevoegdheden van de veiligheidsregio's neergelegd. Samengevat: het bestuur van de Veiligheidsregio is belast met:

1. het voorkomen van branden, rampen en crises;
2. de organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio;
3. het gecoördineerd optreden in geval van een ramp of crisis
4. de uitvoering van de brandweertaken, de geneeskundige hulpverlening en de ondersteuning bij de uitvoering van de gemeentelijke crisisbeheersingstaken.

De gemeentebesturen zijn primair verantwoordelijk voor deze taken. De VRU is een samenwerkingsverband *van en voor* de Utrechtse gemeenten.

Voor de uitvoering van haar wettelijke taken dient de VRU, als onderdeel van een cyclisch proces iedere vier jaar de volgende documenten vast te stellen:

- Een regionaal risicoprofiel;
- Een beleidsplan;
- Een regionaal crisisplan.

1.2 De strategische beleidsdoelen

Om richting te geven aan het beleid voor de periode 2012-2015 heeft het bestuur VRU, in afstemming met haar netwerkpartners de volgende doelen geformuleerd:

1. We hebben een actueel beeld van de risico's en stellen prioriteiten bij de aanpak van risico's

De ambitie van de VRU is om de beleidsmaatregelen te enten op de risico's in de regio. Met de werkwijze rond het regionale risicoprofiel is een belangrijke stap gezet naar een methodiek om een permanent inzicht te hebben in de risico's in het verzorgingsgebied en daarop beleid te formuleren. Met het regionale risicoprofiel wordt in de VRU tot op het niveau van de gemeenten in kaart gebracht welke risico's te onderscheiden zijn. De informatie uit het risicoprofiel zal worden afgestemd met de provinciale risicokaart. Het Uitgangspunt is dat de organisatie van de regionale risico- en crisisbeheersing in staat is om flexibel in te spelen op de meeste risico's in het verzorgingsgebied. Dit wordt ook wel aangeduid als veerkracht.

Dit betekent:

- **Kiezen voor het gestructureerd en regelmatig uitvoeren van risicoanalyses;**
- **Kiezen voor het inzetten op generieke maatregelen.**

2. Wij richten ons op de voorkant van het veiligheidsdomein

Het adagium 'voorkomen is beter dan genezen' is voor de VRU leidend. In alle beleidsafwegingen wordt eerst gekeken naar de mogelijkheden om het risico's te voorkomen of te beperken (door proactieve en preventieve maatregelen), alvorens de blik op de respons te richten. De wettelijke adviesrol van de VRU met betrekking tot proactieve en preventieve maatregelen (vergunningverlening, controle en handhaving) is verstevigt.

In toenemende mate ontwikkelt de VRU de benodigde expertise om ook in andere gevallen te adviseren over fysieke veiligheidsvraagstukken.

Naast de klassieke taak van regionale hulpverleningsorganisatie, ontwikkelt de VRU zich als netwerkregisseur, voorlichter en bewustmaker op het domein van de fysieke veiligheid

De nadruk op het voorkomen en beperken van risico's heeft vooral tot doel om risico's effectiever te beheersen. Ook omdat de repressieve slagkracht van hulpverleningsdiensten regionaal en landelijk begrensd is.

Dit betekent:

We leggen prioriteit bij het voorkomen en beperken van risico's. Een verschuiving daarom naar de voorkant van de veiligheidsketen, die op termijn kan inhouden dat hiermee de respons kan worden teruggebracht.

3. Wij professionaliseren de crisisbeheersing verder

Het doel om de operationele organisatie verder te professionaliseren blijft. Eén van de kerntaken van de VRU is de organisatie van de hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing. Professionaliseren betekent investeren in een professionele crisisorganisatie die in staat is flexibel te opereren in geval van alle mogelijke rampen en crises, vooral ook 'nieuwe' crises. Professionaliseren betekent meer aandacht voor de generieke slagkracht en minder (gedetailleerde) plannen en procedures, maar in de plaats daarvan altijd actuele (digitale) informatie. Een professionele multidisciplinaire crisisorganisatie vereist dat de regionale hulpverleningsdiensten en andere betrokken partners hun eigen crisistaken op orde hebben en bereid zijn een bijdrage te leveren aan de samenwerking. Ook zal meer geïnvesteerd worden in de afstemming en samenwerking met buurregio's. Naast de 'klassieke' bijstandsafspraken, worden ook mogelijkheden van de gezamenlijke uitvoering van taken (bijvoorbeeld specialistische taken, meldkamer) nadrukkelijk verkend.

Dit betekent:

- ***Kiezen voor effectieve samenwerkingsmodellen tussen partners en buurregio's ;***
- ***Kiezen voor robuustheid en veerkracht van de operationele organisatie;***
- ***Kiezen voor kwaliteitsverbetering van de hulpverlening, crisisbeheersing en informatievoorziening.***

Tijd"

Bestuurlijke uitspraak:

De VRU moet ruimte geboden worden om als organisatie te groeien naar de schaal van de nieuwe organisatie. De nieuwe schaal biedt ook ruimte om te groeien naar een goed toegeruste risico- en crisisbeheersing.

4 . Wij kiezen voor samenwerking met burgers, bedrijven en instellingen

Een risicoloze samenleving bestaat niet. Het bestuur (algemeen bestuur 'en gemeentebesturen) moet steeds een afweging maken over de mate van acceptatie van risico's. Niet langer kan de overheid de vraagstukken op het gebied van fysieke veiligheid alleen aan. Ook anderen – netwerkpartners, bedrijven en instellingen, maar vooral ook de burger - hebben een verantwoordelijkheid. Dit vraagt om regie. De VRU pakt deze rol op. Welke risico's zijn maatschappelijk acceptabel? Hoe groot moet onze operationele slagkracht zijn? Wat mag de burger van de overheid verwachten? En de overheid van de burger? De VRU zet de komende jaren in op het betrekken van burgers, bedrijven en instellingen bij het voorkomen, beperken én bij het daadwerkelijk bestrijden van incidenten. Ervaring leert dat de burger een belangrijke rol kan spelen in het hulpverleningsproces. De burger is niet alleen ontvanger van hulp en informatie, hij is juist vaak de eerste hulpverlener ter plaatse en verschaffer van informatie.

"Kennis van het verzorgingsgebied"

Bestuurlijke uitspraak:

De bestuurlijke ambitie van de VRU is om een organisatie neer te zetten die een actueel inzicht heeft in de risico's in het verzorgingsgebied en voldoende is toegerust om deze risico's waar mogelijk te beheersen, dan wel zich voor te bereiden op rampen of crises. Het bestuur dient daarbij helder aan te geven welke randvoorwaarden aan de VRU worden meegegeven en welk restrisico zij verantwoord vindt.

Dit betekent:

- ***Kiezen voor het investeren in vergroting van het risicobewustzijn van burgers, bedrijven en instellingen;***
- ***Kiezen voor de burger als medehulpverlener.***

5. We investeren in kennisuitwisseling en samenwerking met onze netwerkpartners

'Risico- en crisismangement is netwerkmanagement'. Netwerkmanagement, kennisdeling en innovatie gaan hierbij hand in hand. De VRU brengt partners bij elkaar en gaat gezamenlijk op zoek naar effectieve en efficiënte oplossingen voor vraagstukken op het terrein van de publieke veiligheid. Naast de inhoudelijke samenwerking kunnen de VRU en de netwerkpartners veel voor elkaar betekenen waar het gaat om kennisdeling en innovatie.

Dit betekent:

- ***Kiezen voor het investeren in samenwerkingsrelaties en – verbanden;***
- ***Kiezen voor het gezamenlijk optrekken bij risicoanalyses, beleidsontwikkeling én uitvoering;***
- ***Ruimte voor innovatie.***
- ***Kiezen voor het borgen van kennisuitwisseling en lerend vermogen.***

"Flexibele risico en crisisbeheersing"

Bestuurlijke uitspraak:

Het risicobeleid van de VRU is gericht op het realiseren van een organisatie die in staat is om flexibel in te spelen op de meeste risico's. Waar nodig zullen voor de belangrijkste regionale risico's uit het risicoprofiel, aanvullende maatregelen worden getroffen. Het bestuur wenst dat de netwerkpartners daaraan een bijdrage leveren.

1.3. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de Veiligheidsregio Utrecht toegelicht. In hoofdstuk 3 worden een aantal landelijke ontwikkelingen geschetst die van invloed zijn op de taakuitoefening van de VRU. In hoofdstuk 4 wordt een samenvatting gegeven van het risicoprofiel van het verzorgingsgebied van de VRU. Het risicoprofiel zelf is als bijlage bij het beleidsplan gevoegd.

In de hoofdstukken 5,6,7 en 8 zijn de beleidsvoornemens neergelegd ten aanzien van de risicobeheersing, crisisbeheersing, incidentbestrijding en herstel. Hoofdstuk 9 gaat in op de ondersteunende processen bij de VRU.

Het gaat daarbij om kwaliteitszorg, kennismanagement & informatisering en netwerkmanagement & relatiebeheer.

Hoofdstuk 10 belicht de financiële aspecten en de invoering van het beleidsplan.

Tot slot zijn als bijlagen opgenomen:

- een overzicht van de relevante netwerkpartners van de VRU
- een overzicht van de operationele prestaties van de regionale hulpverleningsdiensten en gemeenten.

Ingevolge de WVR maken ook een Oefenbeleidsplan en een regionaal dekkingsplan deel uit van het beleidsplan.

Het vigerende OTO-beleidsplan is in 2009 vastgesteld en is daarom hier niet apart opgenomen.

Het regionaal dekkingsplan dateert uit 2006 en wordt nu geactualiseerd op basis van de nieuwe wettelijke eisen. Het dekkingsplan zal nog dit najaar separaat aan het bestuur worden voorgelegd.

Tot slot: het regionaal beleidsplan is kaderstellend voor uitvoeringsprogramma's voor de brandweer, de GHOR, de coördinatie van de gemeentelijke crisisbeheersing en het convenant met de politie, deze documenten maken echter geen deel uit van het beleidsplan.

2. Veiligheidsregio Utrecht

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk komen de organisatie van de VRU en de relatie met de gemeenten (inclusief de DVO) aan de orde.

De Veiligheidsregio Utrecht (VRU) is een samenwerkingsverband van de Utrechtse gemeenten, gericht op het beheersen van risico's in het verzorgingsgebied en het realiseren van een effectieve en efficiënte hulpverlening bij rampen, crises en branden,

De VRU is in 2006 formeel van start gegaan vanuit de bestuurlijke behoefte om de rampenbestrijding, crisisbeheersing en noodhulpverlening voor de gemeenten in één organisatie onder te brengen. Met de vorming van één geregionaliseerde brandweerorganisatie per 1 november 2010, is de VRU in een nieuwe fase gekomen.

"De raden"

Bestuurlijke uitspraak:

We investeren in de relatie met de gemeenteraden om de meerwaarde van de VRU, als verbonden partij, goed voor het voetlicht te brengen

2.2. Het bestuur

Het algemeen bestuur van de VRU wordt gevormd door de burgemeesters van de gemeenten in de regio Utrecht. Voorzitter van het bestuur is de burgemeester die aangewezen is als korpsbeheerder Politie. Voor de VRU is dat de burgemeester van Utrecht. In het algemeen bestuur zijn de korpschef, de CdK en de (coördinerend) dijkgraaf als agendalid vertegenwoordigd. Het dagelijks bestuur is benoemd uit het midden van het algemeen bestuur, en bestaat naast de voorzitter uit 5 leden.

In overeenstemming met de Gemeenschappelijke regeling, is de besluitvorming van het algemeen bestuur gebaseerd op meerderheid van de leden van het AB, waarbij een vorm van gewogen stemming wordt gehanteerd.

In de Gemeenschappelijke regeling is verder beschreven op welke wijze invulling wordt gegeven aan de taken en bevoegdheden van de VRU. De VRU behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten op de volgende terreinen:

- de multidisciplinaire voorbereiding op rampen en crises en het daadwerkelijke optreden
- de uitvoering van de brandweezorg;
- de organisatie van de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR);
- de coördinatie van de gemeentelijke crisisbeheersing.
- de advisering op beleid en regelgeving op het gebied van crisisbeheersing en brandpreventie;
- de advisering op brandpreventie en de voorbereidende maatregelen op het gebied van crisisbeheersing in bijzondere objecten en,
- het beheer van de gemeenschappelijke meldkamer.

2.3. De organisatie

De algemeen directeur is ambtelijk eindverantwoordelijk en heeft de dagelijkse leiding over de organisatie. De VRU-organisatie bestaat uit drie directies; Veiligheidszorg, Risico- en Crisisbeheersing en Bedrijfsvoering. Ook zijn er twee stafafdelingen: Bestuurlijke, Juridische Zaken & Communicatie en de afdeling Planning, Control & Kwaliteit.

De VRU kent vijf districten. De districten zijn overwegend belast met de gecoördineerde uitvoering van brandweertaken.

De komende jaren zal een ontwikkeling plaatsvinden waarbij de districten ook kunnen worden belast met ondersteunende taken op het terrein van de rampenbestrijding en crisisbeheersing. De districten ontwikkelen zich daarmee tot een integrale uitvoeringsorganisatie dicht bij gemeenten. Aandachtspunt is dat de daarbij behorende mandatering aan de districten goed wordt geregeld. Vanzelfsprekend zullen de gemeenten bij deze ontwikkeling worden betrokken.

2.4. De Dienstverleningsovereenkomst (DVO)

Met de komst van de nieuwe VRU is ook de dienstverleningsovereenkomst (DVO) ingevoerd.

In een DVO is met iedere gemeente afspraken gemaakt over de taken en bijbehorende prestaties die de VRU aan de betreffende gemeente levert en is een specificatie gegeven van de daaruit voortvloeiende kosten.

Daarmee is de DVO het instrument voor de gemeenteraad om haar betrokkenheid te tonen en haar verantwoordelijkheid te nemen voor de kwaliteit van de (brandweer)zorg. In de DVO is een belangrijke plaats ingeruimd voor de taken met betrekking tot de (dagelijkse) brandweertzorg, zowel waar het gaat om de repressieve brandweertzorg, als waar het gaat om de uitvoering van de zogenoemde koude brandweertaken (brandpreventie, opleiding en geoefendheid, materieel e.d.).

Voor 2012 is het gehanteerde model-DVO en bijbehorende verantwoording en verslaglegging geactualiseerd. Deze beleidsplanperiode zal met het bestuur een discussie worden gevoerd of de DVO en bijbehorende wijze van kostentoe rekening (boxen) ook voor de toekomst behouden moet blijven. Denkbaar is om in de toekomst uit te gaan van een uniform basispakket dat voor alle gemeenten geldt en een pluspakket dat betrekking heeft op aanvullende afspraken per gemeente (maatwerk). Voor zowel het basispakket als het aanvullend pakket wordt de geleverde zorg in prestaties (output) geformuleerd.

2.2 Missie en visie VRU

De organisatie van de VRU heeft in 2010 het initiatief genomen tot het formuleren van een missie en visie voor de nieuwe VRU-organisatie. De missie en visie geven richting aan de ontwikkeling van de VRU voor de komende jaren. Doel hiervan is om het bestuur van de VRU, de gemeenten en de netwerkpartners inzicht te verschaffen waar de VRU voor staat en wat van haar mag worden verwacht.

Voor de medewerkers geven de missie en visie uitdrukking aan de gezamenlijke opgave en wat hen bindt.

Missie

De VRU is dé multidisciplinaire dienstverlener in het publieke veiligheidsdomein in de regio. De VRU is als netwerk- en kennisplatform een aanspreekpunt voor veiligheidsvraagstukken in de regio. Dit alles met als doel om de veiligheid in het verzorgingsgebied zo goed mogelijk te borgen en bij te dragen aan de continuïteit van maatschappelijk en economisch leven. De VRU ontwikkelt zich verder als netwerkorganisatie, waarbij samenwerkingsrelaties met een groot aantal netwerkpartners in het verzorgingsgebied en met buurregio's worden ontwikkeld en geborgd.

Visie

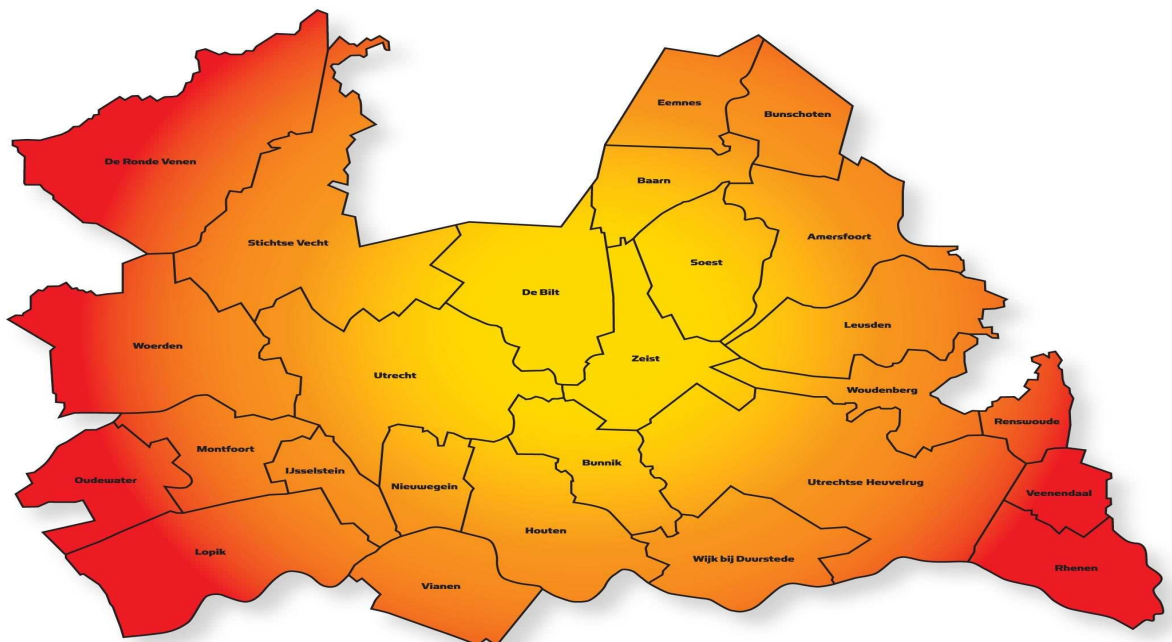
De VRU ontwikkelt zich als kenniscentrum in de regio. Daar waar de VRU kennis of expertise zelf ontbeert, haalt ze die elders. De VRU speelt proactief in op de veranderende samenleving. Trends signaleren, ontwikkelingen volgen en daarmee betekenis geven aan de eigen dienstverlening. De VRU benoemt daarbij kernwaarden die zowel persoonlijk als voor de organisatie van fundamentele betekenis zijn: een continu proces van ontwikkeling en verbetering (innovatie), een eerlijke en open omgang met elkaar (vertrouwen), slim en slagvaardig reageren (flexibel), verantwoording geven en het stimuleren van vakmanschap.

"Verbinding"

Bestuurlijke uitspraak:

Het beleidsplan is de verbindende schakel. Het plan geeft een eerste invulling aan de missie en visie van de veiligheidsregio, tegelijkertijd is het beleidsplan richtinggevend voor de missie en visie.

Figuur 1 Kaart regio Utrecht.

3. Landelijke Ontwikkelingen

Er zijn landelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op de taken van de Veiligheidsregio Utrecht en die daarmee hun weerslag kunnen hebben op dit beleidsplan.

Het bestuur VRU heeft besloten om in 2011 een strategische agenda op te stellen, waarin de gevolgen van deze landelijke ontwikkelingen worden verkend en bestuurlijke keuzes worden voorbereid. De strategische agenda wordt voorbereid door een bestuurscommissie uit het algemeen bestuur.

3.1. De Wet op de Veiligheidsregio's (WVR).

Naast de wettelijke verankering van de veiligheidsregio's heeft de WVR en de bijbehorende besluiten (Besluit veiligheidsregio's en Besluit personeel) tot doel om de rampenbestrijding en crisisbeheersing op een hoger niveau te brengen. Daartoe zijn eisen gesteld aan het functioneren van de crisisorganisatie en de vakbekwaamheid van de medewerkers, waaronder brandweer en GHOR. Voor de brandweer specifiek zijn er wettelijke normen gedefinieerd voor de repressieve brandweezorg als het gaat om opkomsttijden en standaardbezetting van de tankautospuiter. De WVR biedt ruimte om (gemotiveerd) af te wijken van deze normen. Uitgangspunt daarbij is de veiligheid van burgers en het hulpverleningspersoneel. Landelijk is een referentiekader in ontwikkeling waarmee deze afwijkingen (bestuurlijk) kunnen worden verantwoord.

3.2. Ontwikkelingen bij de brandweer

De brandweer vormt een belangrijk onderdeel van de VRU. Van belang zijn de landelijke ontwikkelingen die op het domein van de brandweer in gang zijn gezet en de gevolgen die dit heeft voor de brandweer in de Veiligheidsregio Utrecht.

Maatschappelijke veranderingen, toekomstbeelden, maar ook een terugblik op het functioneren van de brandweer hebben ertoe geleid dat op landelijk niveau een ontwikkelrichting is bepaald voor een nieuwe brandweer: de Strategische Reis. Deze landelijke koers is nader uitgewerkt in het rapport 'de Brandweer (over)morgen'.

Voor de middellange termijn (2015) blijft een financieel beheersbare organisatie uitgangspunt. Daarbij wordt meer gestuurd op prestaties (output) van de geleverde brandweezorg door:

- minder incidenten, minder slachtoffers en minder schade;
- meer nadruk te leggen op het voorkomen van risico's;
- het vergroten van risicobewustzijn, zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid van burgers, bedrijven en instellingen;
- het betrekken van burgers (burgerparticipatie);
- de inrichting van een 'slimmere' repressieve brandweezorg, door toepassing van nieuwe technologieën en werken volgens risicodifferentiatie;
- meer te investeren in kennisontwikkeling en informatievoorziening;
- de inrichting van een landelijk samenwerkingsverband voor de brandweer.

De meeste van deze ontwikkelingen hebben niet uitsluitend betrekking op de brandweer alleen maar zijn ook van toepassing op de ontwikkelingsrichting van de totale VRU-organisatie, zoals toegelicht in de missie en visie van de VRU in het vorige hoofdstuk.

Voor de ontwikkeling van de brandweer in de VRU zijn een drietal thema's benoemd:

1. Het nieuwe (brand)veiligheidsdenken komt centraal te staan
2. De brandweer wordt een lerende en innoverende organisatie
3. Het operationele optreden wordt efficiënt en effectief ingericht.

In het voorliggende beleidsplan worden op deze thema's de (bestuurlijke) kaders gegeven. De nadere uitwerking van doelen en activiteiten voor de brandweerorganisatie zijn apart opgenomen in een (meerjarig) Programma Brandweer dat u nog separaat zal worden voorgelegd.

3.3. Wet publieke gezondheid

In mei 2011 heeft de Eerste kamer ingestemd met het voorstel tot wijziging van de Wet publieke gezondheid (tweede tranche). De verwachte invoering van de wet is 1 januari 2012, het wetsvoorstel heeft tot doel om de infectieziektebestrijding eenduidig te regelen en de rol van het (lokaal) bestuur te verstevigen. De aanpak van de infectieziektenbestrijding komt te liggen bij de (voorzitter) van de veiligheidsregio. Voorwaarde hiervoor is dat leiding van de publieke gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) beide onder verantwoordelijkheid van de directeur Publieke Gezondheidszorg worden georganiseerd. Verder worden de inrichting van de GGD-regio's (nu dertig) afgestemd op landelijke indeling van de veiligheidsregio's. Bij de vorming van de VRU in 2006, is de GHOR ingebed in de VRU en maakt integraal onderdeel uit van het takenpakket en de organisatie. Hiertoe is toen expliciet besloten vanwege het belang van integrale taakuitoefening in het kader van rampen en crisisbeheersing. Eén van de kerndoelstellingen van de veiligheidsregio's. Het weghalen van de GHOR bij de VRU en deze weer onderbrengen bij de GGD, zou een integrale taakuitoefening op het terrein van de rampenbestrijding en crisisbeheersing belemmeren, wat ongewenst is.

Op dit moment vindt er een bestuurlijke verkenning plaats van mogelijke vormen van samenwerking tussen VRU, de GGD Midden-Nederland en de GG&GD Utrecht, waarbij zowel recht wordt gedaan aan de bestaande formele verantwoordelijkheden met betrekking tot de publieke gezondheidszorg en de bestuurlijke doelstellingen van de VRU. In de loop van 2011 zullen nadere voorstellen tot samenwerking worden voorgelegd.

3.4. Wet ambulancezorg

Binnenkort treedt de nieuwe Wet ambulancezorg in werking. Deze wet verandert de manier waarop de ambulancezorg in Nederland is geregeld. Er komen 25 Regionale voorzieningen voor de ambulancezorg (RAV's), congruent aan de veiligheidsregio's, die worden belast met de ambulancezorg en de meldkamer. De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport wordt vergunningverlener, waarbij de veiligheidsregio/GHOR en zorgverzekeraars een adviserende rol krijgen bij de verstrekking van de vergunning.

De gevolgen van deze wet zijn voor de regio Utrecht beperkt. De ambulancezorg en de meldkamer ambulancezorg worden al uitgevoerd door één organisatie: de RAVU. Deze werkt in feite al als een RAV. Een wijziging is dat de meldkamer ambulancezorg nu nog onder verantwoordelijkheid van de VRU functioneert en straks ook in formele zin bij de RAVU wordt ondergebracht. De RAVU blijft verplicht om de meldkamer samen met de brandweer en politie te organiseren. De RAVU is ook een belangrijke ketenpartner van de VRU op het domein van de geneeskundige hulpverlening bij rampen. Ook bij de dagelijkse hulpverlening

werken de RAVU en de VRU samen. Daarbij valt te denken aan de AED. De brede samenwerking wordt meegenomen bij de actualisatie van het huidige convenant RAVU en VRU.

3.5. Ontwikkelingen meldkamer

Op grond van de Wet op de Veiligheidsregio's is het bestuur van de veiligheidsregio verantwoordelijk voor de multidisciplinaire meldkamer in de regio. In geval van ramp of crises wordt deze centraal aangestuurd door een directeur meldkamer. In het kader van de wijziging van het politiebestedel heeft het kabinet Rutte een ingrijpende schaalvergroting van de meldkamers aangekondigd.

In de regio Utrecht zijn de meldkamers voor brandweer, ambulancevoorziening en politie gezamenlijk gehuisvest: de GMU. Het bestuur van de GMU wordt gevormd door de directies van de Veiligheidsregio, de RAVU en de politie Utrecht. In geval van opschaling fungeert op de meldkamer een calamiteitencoördinator die tot taak heeft om de multidisciplinaire informatie-uitwisseling tussen de meldkamers te borgen. Sinds enige jaren is in het kader van 'Meldkamer van de Toekomst' een ontwikkeling in gang gezet om de kwaliteit van de meldkamerprocessen te stroomlijnen en te integreren. In het voorjaar 2010 is overleg gestart met de regio's Gooi en Vechtstreek en Flevoland tot de vorming van één meldkamer voor deze drie regio's: het Operationeel Centrum Midden-Nederland (OCMNL). Op dit moment wordt voor de nieuwe meldkamer met de genoemde regio's een programmaplan opgesteld. De VRU heeft belang erbij dat de organisatorische en technische faciliteiten voor een operationeel en beleidscentrum in de eigen regio blijven geborgd. Ook zullen er adequate fallback-voorzieningen moeten worden getroffen indien de toekomstige meldkamer weg mocht vallen. De verdere ontwikkelingen rond het OCMNL zullen de komende tijd nauwgezet worden gevolgd.

"Meldkamer het eerste contact met de burger"

Bestuurlijke uitspraak:

Deze beleidsplanperiode wordt in de regio Utrecht, mede gelet op de landelijke ontwikkelingen, een keuze gemaakt over de organisatie van de gemeenschappelijke meldkamer. Het bestuur wenst dat de kwaliteit van de meldkamer voor de burger en de hulpverlening wordt gewaarborgd, tegen beheersbare kosten.

3.6. Herziening politiebestedel

Het Kabinet Rutte heeft voorstellen gedaan met betrekking tot de Nederlandse politie. Er komt één landelijke politieorganisatie. De 25 politieregio's en de huidige functies van korpsbeheerder en korpschef verdwijnen. In plaats daarvan komen er tien regionale eenheden, afgestemd op de arrondissementen, die binnen centrale kaders worden belast met politietaken.

Zoals het er nu uit ziet, zal het gezamenlijke grondgebied van de huidige politieregio's Utrecht, Gooi en Vechtstreek en Flevoland één van de tien regionale eenheden gaan vormen.

De wijze van aansturing en lokale inbedding is nog onderwerp van discussie. Ook de gevolgen voor de samenwerking met de veiligheidsregio's, zoals bijvoorbeeld in de meldkamer of de samenwerking in het kader van de risico- en crisisbeheersing, zijn op dit moment nog niet duidelijk. De VRU volgt de ontwikkelingen rondom het politiebestedel nauwgezet. In de gezamenlijke

vergaderingen regionaal college en algemeen bestuur zal het bestuur op de hoogte gehouden worden van de actuele ontwikkelingen.

3.7. Wetsvoorstel wijziging van de Gemeentewet in verband met versteviging van de regierol van de gemeente m.b.t. het lokale veiligheidsbeleid

Het vorige kabinet heeft bovengenoemd wetsvoorstel aangeboden aan de Tweede Kamer. De wet heeft tot doel om lokaal het integrale veiligheidsbeleid steviger te positioneren. De wet verplicht de burgemeester om een lokaal veiligheidsplan op te stellen waarin de aanpak van lokale veiligheidsvraagstukken is vastgelegd. Naast sociale veiligheidsvraagstukken, kan het plan ook fysieke veiligheidsthema's bevatten, waaronder de beheersing van fysieke risico's en de rampen- en crisisbeheersing. De VRU kan de gemeenten adviseren en ondersteunen bij het vormgeven van hun veiligheidsplan. Vanwege de samenhang tussen fysieke en sociale veiligheidsvraagstukken werkt de VRU daarbij nauw samen met het Bureau Veiligheidsstrategie in de regio Utrecht.

3.8. Vitale partnerschappen in Veiligheid

Naast de klassieke hulpverleningsdiensten spelen de vitale partners een steeds belangrijkere rol in het kader van de risico- en crisisbeheersing. De VRU heeft sinds enige jaren samenwerkingsrelaties (convenanten) met ondermeer de waterschappen en met het RMC (defensie). Ook met de verschillende zorginstellingen in de geneeskundige keten bestaan formele afspraken. Landelijk worden convenanten gesloten tussen de veiligheidsregio's en de diverse sectoren voor drinkwater, gas, & electra en telecom.

Deze hebben tot doel om de onderlinge samenwerking bij risico- en crisisbeheersing verder gestalte te geven.

Er zijn al convenanten vastgesteld voor drinkwater en gas & electra. Voor de telecom-voorziening, Rijkswaterstaat en Defensie zijn landelijke convenanten in voorbereiding.

De bedoeling is dat op basis van de landelijke convenanten in iedere veiligheidsregio specifieke afspraken over operationele afstemming en gezamenlijke opleiding, training en oefenactiviteiten worden gemaakt.

3.9. Ontwikkeling van regionale omgevingsdiensten

Dit kabinet hecht grote waarde aan de vorming van regionale omgevingsdiensten ook wel regionale uitvoeringsdiensten (RUD's).

De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu heeft begin dit jaar aan de provinciebesturen laten weten dat eind mei 2011 daarover bestuurlijke besluitvorming plaats zal vinden. De vorming van de omgevingsdiensten moet uiterlijk in 2013 zijn afgerond.

De omgevingsdiensten worden belast met milieutaken. De provincies en gemeenten moeten deze taken daar gaan onderbrengen. Het gaat daarbij om vergunningverlening, controle en handhaving. Aanleiding is het rapport van een commissie onder leiding van de heer Mans, die constateerde dat de milieuhandhaving tekortschiet.

Hoewel de VRU geen formele partij is kan de vorming van de RUD's de VRU rechtstreeks raken, vanwege de bestaande raakvlakken met betrekking tot taken waar het gaat om advisering m.b.t. brandveiligheid en externe veiligheid bij gemeentelijke en provinciale vergunningen. De VRU hecht belang eraan dat de integraliteit van de advisering en de samenhang tussen preventie en repressie gewaarborgd blijft. Uiteraard blijft de VRU de ontwikkelingen volgen.

4. Risicoprofiel

4.1. Inleiding

Elke veiligheidsregio moet zich voorbereiden op specifieke risico's binnen haar verzorgingsgebied. De Wet Veiligheidsregio's (WVR) die op 1 oktober 2010 in werking is getreden, verplicht de VRU om iedere vier jaar een regionaal risicoprofiel vast te stellen. Het algemeen bestuur heeft het risicoprofiel op 21 maart 2011 vastgesteld. Het risicoprofiel bevat een analyse van de risicovolle situaties en daarvan afgeleid de belangrijkste soorten branden, rampen en crises in de regio. Het regionaal risicoprofiel is afgestemd met de risicoprofielen van de buurregio's en de netwerkpartners.

Het risicoprofiel vormt een grondslag voor het beleidsplan. Onderstaand wordt ingegaan op het risicoprofiel en de relatie met het beleidsplan.

Een samenvatting van het risicoprofiel is opgenomen als bijlage bij dit beleidsplan.

Doel regionaal risicoprofiel

- verschaft de verantwoordelijke besturen en operationele diensten inzicht in de mate van risico's op rampen en crises in het verzorgingsgebied;
- bevat operationele gegevens over risicovolle objecten en activiteiten ten behoeve van operationele diensten, zowel in de voorbereidende fase als bij optreden bij incidenten, rampen of crises;
- vormt de basis voor het regionale beleid en de daarvoor in te zetten capaciteit en prioriteiten;
- Is afgestemd met de risicoprofielen van de buurregio's en de landelijke prioriteiten.
- is een dynamisch document. De huidige beschikbare informatie dient te worden aangevuld en verfijnd. Daarbij valt te denken aan gemeentelijke gegevens (GBA, gegevens over brandrisico's, vergunningverlening, controle en handhaving), gegevens van gebouwen, informatie van netwerkpartners e.d.

4.2. Belangrijkste soorten risico's

De belangrijkste risico's die de regio bedreigen en die het risicoprofiel van de regio bepalen, hebben veelal te maken met de kenmerken van het gebied. Het verzorgingsgebied van de regio wordt gekenmerkt door een stelsel van wegen voor alle vervoersmodaliteiten met daarnaast veel kennisintensieve, innovatieve en dienstverlenende bedrijven, een diversiteit aan landschappen en grondgebruik. Dit alles op een relatief klein oppervlak.

Het risicoprofiel bevat een overzicht van de zeven belangrijkste risico's in de regio. Dit zijn:

1. Transportongevallen.
2. Overstromingen.
3. Pandemie/ziektégolf.
4. Terroristische aanslag.
5. Risico's als gevolg van grote mensenmassa's
6. Langdurige uitval nutsvoorzieningen.
7. Brand (inclusief brand in tunnel en natuurbranden).

Landelijk zijn overstromingen, pandemie/ziektégolf en langdurige uitval van nutsvoorzieningen als prioriteiten bepaald.

4.3 Relatie risicoprofiel in relatie tot regionale capaciteit

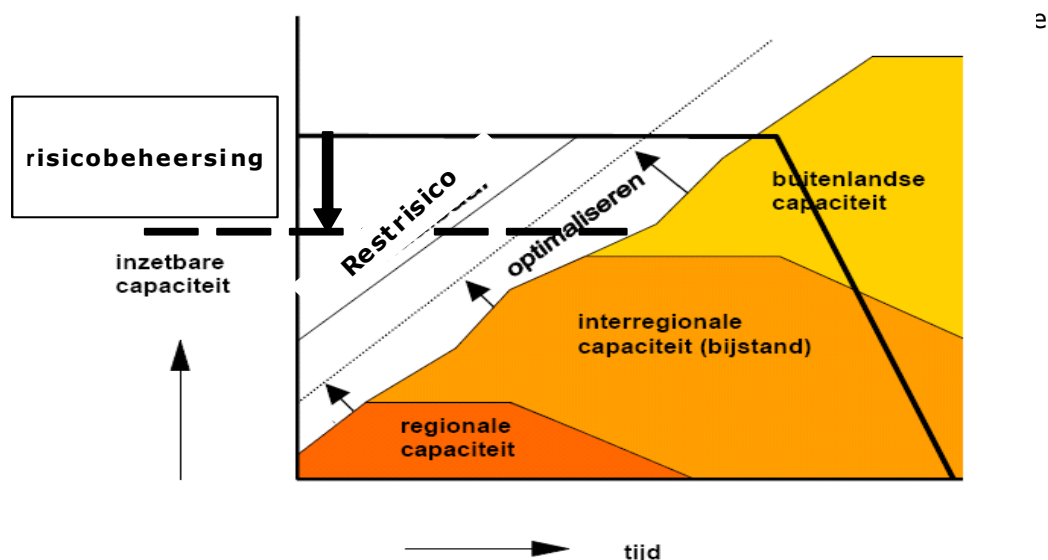
Er is een relatie tussen de risico's in het verzorgingsgebied en de capaciteit om deze risico's te beheersen.

In onderstaand schema is de relatie tussen de hulpverleningsbehoefte en de beschikbare hulpverleningscapaciteit afgezet in tijd, weergegeven in geval van een ramp.

Daaruit blijkt dat in de eerste uren de in de regio beschikbare hulpverleningscapaciteit ontoereikend is om de ramp adequaat te bestrijden. Ook met interregionale bijstand wordt dit tekort niet opgelost.

Naar aanleiding van een actuele inventarisatie van de beschikbare hulpverleningscapaciteit in het najaar 2008 (zie bijlage), heeft het bestuur tijdens de conferentie in Malmö (november 2008) een aantal richtinggevende uitspraken gedaan over de hulpverleningscapaciteit in relatie tot de risico's.

1. De bestaande regionale hulpverleningscapaciteit is een gegeven, een verdere uitbreiding is niet aan de orde.
2. Wel kan de operationele slagkracht verbeterd worden door bijstandsafspraken met omliggende regio's, met netwerkpartners (zoals Defensie en waterschappen) en met bedrijven.
3. Prioriteit dient te worden gegeven aan maatregelen ter voorkoming en beperking van risico's.
4. Er zal altijd sprake zijn van een zeker restrisico dat redelijkerwijs niet kan worden afgedekt door preventieve of repressieve maatregelen.
De omvang van dit restrisico zal per risico verschillen. Het bestuur zal op basis van de risicoscenario's uiteindelijk een besluit moeten nemen hoe met dit restrisico moet worden omgegaan en hoe de burgers in het verzorgingsgebied hierover worden geïnformeerd (risicocommunicatie). Burgers worden aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid (zelfredzaamheid en burgerparticipatie).

4.4. Van risicoprofiel naar Risicobeleid c.q het beleidsplan

Op basis van het risicoprofiel ontwikkelt de VRU de komende jaren een samenhangend risicobeleid, waarbij de volgende strategische doelen (uit hoofdstuk 1) leidend zijn:

1. De versteviging van algemene veerkracht van de regionale risico- en crisisbeheersing en het verder ontwikkelen van anticipatiekracht.
2. aanvullende specifieke maatregelen gericht op risico's uit het risicoprofiel,
3. het structureel beheer van een dynamisch risicoprofiel.

Hierna worden deze sporen kort toegelicht.

4.5 Versteving algemene veerkracht van de risico- en crisisbeheersing

Onder veerkracht wordt verstaan: het vermogen van de VRU en netwerkpartners om flexibel in te spelen op de risico's en mogelijke rampen en crises in het verzorgingsgebied. De veerkracht van de rampen- en crisisorganisatie wordt bepaald door een goed functionerende en professionele crisisorganisatie. Algemene wettelijke basisvereisten met betrekking tot de alarmering en tijdige opkomst van operationele- en beleidsteams, professionele leiding en coördinatie en een adequate informatievoorziening zijn daarbij belangrijke voorwaarden. Daarnaast wordt de veerkracht ook bepaald door de al genoemde hulpverleningscapaciteit. Niet alleen van de regionale hulpverleningsdiensten, maar ook bijstandsverlening door buurregio's, netwerkpartners en bedrijfsleven. Deze beleidsplanperiode worden daarover met deze partners nadere (bijstands)afspraken gemaakt.

4.6. Aanpak specifieke risico's

De VRU heeft de ambitie om haar beleid gericht te koppelen aan de belangrijkste risico's in het verzorgingsgebied. In de periode tot 2015 zal de VRU in nauwe samenwerking met de relevante netwerkpartners scenario's opstellen, waarbij mogelijke maatregelen worden getroffen om deze risico's zo effectief en efficiënt mogelijk te beheersen. Daarbij worden ook de effecten van gestapelde risico's in het verzorgingsgebied betrokken.

Uitgangspunten daarbij zijn;

- Risicobeheersing (voorkomen) heeft voorkeur boven crisisbeheersing (respons).
- Generieke maatregelen (veerkracht) heeft voorkeur vóór specifieke maatregelen.

De VRU zal in samenwerking met de betrokken netwerkpartners voor de belangrijkste risico's de mogelijkheden voor de beheersing ervan in beeld brengen en afspraken maken over de noodzakelijke generieke en specifieke maatregelen. Dit leidt ertoe dat in 2015 voor de zeven specifieke risico's in de regio gerichte maatregelen zijn geïmplementeerd.

Prioritair zal de huidige voorbereiding op natuurbrandbestrijding in de regio worden belicht. Daarbij zullen de aanbevelingen uit de landelijke rapportage van IOOV van maart 2011 worden meegenomen.

Voor zover een risico redelijkerwijs niet kan worden afgedekt is sprake van een restrisico. Het bestuur dient hierover een besluit moeten nemen of dit aanvaardbaar is.

"Rest risico"

Bestuurlijke uitspraak:

Het is van belang dat het bestuur zich bewust is er altijd sprake zal zijn van een niet afgedekt (rest)risico. Het bestuur zal op basis van specifieke risico's een besluit moeten nemen welk restrisico aanvaardbaar is.

4.7. Dynamisch risicoprofiel

Het huidige risicoprofiel is in 2010 opgesteld in nauw overleg met gemeenten en netwerkpartners en is afgestemd met de risicoprofielen van de buurregio's. Het risicoprofiel van de regio Utrecht bevat, naast de regionaal belangrijkste risico's, voor iedere gemeente een specificatie waardoor de lokale herkenbaarheid wordt versterkt. Het risicoprofiel bevat daarmee regionaal en lokaal een waardevolle bron van gegevens. Toch is voor een goed en actueel inzicht in het verzorgingsgebied van de VRU, aanvullende informatie vereist. Daarbij valt te denken aan informatie over brandveiligheid van gebouwen (GBA), gegevens over vergunningen, controles en handhaving, weg en water, vitale objecten e.d.

De beschikbare en nog aanvullende gegevens zullen moeten worden beheerd. Dat kan en wil de VRU niet alleen doen. Veel relevante risico-informatie is aanwezig bij netwerkpartners van de VRU. De VRU gaat in samenspraak met relevante netwerkpartners afspraken maken over het beheer van risico-informatie, waarbij als uitgangspunt geldt dat de bronhouders verantwoordelijk blijven voor het aanleveren en actueel houden van hun risicogegevens. In de volgende hoofdstukken krijgt het risicobeleid voor de komende jaren verder gestalte in risicobeheersing, crisisbeheersing en incidentbestrijding.

Resultaten		
	Generieke bijstandsafspraken met buurregio's	2012
	Actueel beeld van de risico's in het verzorgingsgebied en beheer van risico-informatie	2012 -2015
	De VRU zal in samenwerking met relevante netwerkpartners de belangrijkste risico's in beeld brengen door middel van scenario's. Op basis daarvan zullen de mogelijke maatregelen ter voorkoming en beperking, dan wel voorbereiding op de bestrijding in beeld worden gebracht en zullen specifieke afspraken worden gemaakt. Het resultaat is dat in 2015 voor de belangrijkste risico's afspraken zijn gemaakt.	2012-2015

5. Risicobeheersing

"Samenwerking ook vooraan in de veiligheidsketen"

Bestuurlijke uitspraak:

De werkwijzen van de gemeenten en de VRU, ook bij de koude taken (vergunningverlening, controles en handhaving) dienen op elkaar afgestemd te zijn: effectief en efficiënt samenwerken.

5.1. Inleiding

Risicobeheersing behelst de structurele aandacht voor fysieke (on)veiligheid en het voorkomen en terugdringen van onveilige situaties.

Waar risico's niet kunnen worden voorkomen of adequaat kan worden bestreden, blijft een restrisico bestaan.

Één van de strategische doelen van dit beleidsplan is dat er meer prioriteit moet worden gelegd bij het voorkomen en beperken van risico's.

De VRU staat daarbij voor de opgave om een gedegen inzicht te hebben in de risico's binnen het verzorgingsgebied en om veiligheidsvraagstukken in een steeds eerder stadium te onderkennen en oplossingen aan te reiken voor de beheersing van fysieke risico's. Risicobeheersing richt zich niet alleen op het voorkomen van rampen en crises. Ook waar het gaat om dagelijkse risico's, bijvoorbeeld branden en evenementen, zet de VRU in op het voorkomen en beperken.

De VRU signaleert risicovolle situaties in de regio en adviseert daarover aan het bevoegd gezag op het terrein van vergunningverlening, controle en handhaving. Veelal heeft de VRU een wettelijke adviestaak, zoals op het terrein van externe risico's (BRZO-bedrijven, opslag en vervoer gevaarlijke stoffen en brandveiligheid. Soms adviseert de VRU op verzoek of op basis van regionale afspraken. Voorbeelden hiervan zijn adviezen over ruimtelijke plannen en evenementen.

Risicobeheersing is niet alleen een taak van de VRU en de deelnemende gemeenten. Ook andere instellingen of organisaties hebben belangrijke verantwoordelijkheden en belangen. De VRU zal de samenwerking met nieuwe partners zoeken en de relatie met bestaande partners versterken. Daarnaast zal de VRU zich ook inzetten op het vergroten van risicobewustzijn en zelfredzaamheid van haar burgers.

De VRU wil haar positie, kennis en expertise op het terrein van de risicobeheersing verder versterken.

Er zijn veel ontwikkelingen rondom de wettelijke advisering op het terrein van de ruimtelijke inrichting en de vergunningverlening, maar ook rondom de ontwikkeling van de omgevingsdiensten (Wabo).

De kwaliteit van de advisering van de VRU in het kader van de vergunningverlening, toezicht en handhaving zal waar nodig worden verbeterd. Er zullen afspraken worden gemaakt over de taken die de VRU op dit terrein namens de gemeenten op zich zal nemen.

5.3. Evenementenbeleid

De VRU heeft de afgelopen jaren in samenwerking met de Politie Utrecht belangrijke stappen gezet naar een gezamenlijk evenementenbeleid. De formele verantwoordelijkheid van gemeenten om regels te stellen ten aanzien van evenementen en het belang van hulpverleningsdiensten om de inzet van capaciteit bij evenementen te kunnen plannen.

De komende periode zal het regionale evenementenbeleid zich verder ontwikkelen, waarbij de VRU en de Politie Utrecht integraal adviseren over risicobeheersende maatregelen t.a.v. evenementen.

In 2010 hebben het bestuur VRU en het regionaal college het beleid met betrekking tot het evenementenbeleid vastgelegd. Uniformiteit, eenduidigheid en integrale advisering zijn daarbij belangrijke uitgangspunten. Gezien het karakter van de regio met veel grootschalige evenementen, is afgesproken dat het beleid in 2013 wordt geëvalueerd. Belangrijke elementen van de evaluatie zijn de mate waarin de advisering door de gemeenten wordt overgenomen en of de werkwijze rondom het evenementenbeleid voldoende aansluit bij de behoefte van de gemeenten.

Resultaten	
Evaluatie Evenementenbeleid	2013

5.4. Risicocommunicatie

Risicocommunicatie is het communiceren over risico's zonder dat er sprake is van een ramp of crisis. Het gaat daarbij om bewustwording. Crisiscommunicatie betreft het communiceren tijdens of na een ramp of crisis. Crisiscommunicatie komt aan de orde in het volgende hoofdstuk (Crisisbeheersing).

Ingevolge de Wet veiligheidsregio's heeft de VRU de wettelijke taak gekregen er zorg voor te dragen dat de bevolking en andere betrokkenen informatie krijgen over de rampen en de crises die de regio kunnen treffen. De informatie moet zijn gericht op de maatregelen die zijn getroffen ter voorkoming en bestrijding of beheersing hiervan en over de daarbij te volgen gedragslijn. De VRU wil het gemeentebestuur adviseren en ondersteunen in de zorgplicht om hun inwoners te informeren over de risico's in hun gemeente.

Het doel van risicocommunicatie is het voorbereiden op zelfredzaamheid voorafgaand en tijdens een ramp of crisis, burgers op hun eigen verantwoordelijkheid te wijzen, hen bewust maken dat risico's onvermijdelijk zijn en dat de mogelijkheden van de overheid om risico's te beheersen beperkt zijn. De VRU baseert risicocommunicatie op het risicoprofiel en wil zoveel mogelijk aansluiten op de risicobeleving van de bevolking.

De VRU ziet risicocommunicatie niet alleen als een wettelijke maar ook een morele verplichting. De overheid treedt terug. Dat heeft gevolgen voor de crisisbeheersing. Burgers moeten veiligheidsbewust zijn en zichzelf kunnen redden in noodsituaties. Elk individu heeft recht op informatie over de risico's die in zijn of haar omgeving kunnen voorkomen.

Risicocommunicatie is complex omdat burgers - zolang er nog geen sprake is van een ramp of crisis - in het algemeen beperkt ontvankelijk zijn voor informatie. Pas als er sprake is van een dreigende ramp, ontstaat bereidheid om

informatie tot zich te nemen en dit om te zetten in gedrag ter bescherming van zichzelf en de naasten.

Risicocommunicatie vormt een speerpunt voor de komende jaren. De VRU zal een visiedocument risicocommunicatie opstellen en deze in de tweede helft van 2011 aan het bestuur voorleggen. De visie heeft betrekking op de regionaal te ondernemen activiteiten en de rol van de VRU, gemeenten en netwerkpartners. Het visiedocument wordt voorbereid in nauwe samenwerking met regionale hulpverleningsdiensten, netwerkpartners (waaronder waterschappen) en communicatieadviseurs in de gemeenten. Onderdeel van het visiedocument is een publieksonderzoek naar de risicoperceptie en informatiebehoefte van de burgers.

Eerste aanspreekpunt voor risicocommunicatie

De VRU wil voor de gemeenten het eerste aanspreekpunt zijn voor risicocommunicatie en zelfredzaamheid. De VRU ondersteunt bestuurders en professionals op lokaal niveau over risicocommunicatie en zelfredzaamheid en burgerparticipatie in de gemeente. De VRU geeft advies, ondersteunt de professionals bij de uitvoering, organiseert opleidingen en stelt producten en diensten beschikbaar die gemeenten nodig hebben voor de uitvoering van hun risicocommunicatie. De VRU betreft relevante ketenpartners in het netwerk en maakt gebruik van hun expertise.

Gebiedsgerichte risicocommunicatie

De VRU is adviseur bij vergunningen op het terrein van ruimtelijke ordening en milieu in relatie tot fysieke veiligheid. De opslag, vervoer en verwerking van gevaarlijke stoffen leveren risico's voor de omgeving op. Risicocommunicatie bij de afgifte van vergunningen of het vaststellen van een bestemmingsplan stelt omwonenden in staat om zelf maatregelen te treffen om hun veiligheid te waarborgen.

Resultaten		
	Toolkit risicocommunicatie gerelateerd aan regionaal risicoprofiel beschikbaar voor gemeenten	2012
	Adviescapaciteit t.b.v. risicocommunicatie voor gemeenten	2012
	Trainingen, themabijeenkomsten over risicocommunicatie	2012-2014
	Convenanten sluiten met relevante ketenpartners over taken en verantwoordelijkheden bij risicocommunicatie	2013
	Toevoegen paragraaf risicocommunicatie bij afgifte van vergunningen of vaststellen van en bestemmingsplan	2013

5.5. (Brand)veilig leven

Recente studies en onderzoeken wijzen uit dat de effectiviteit van risicobeheersing het grootst is door activiteiten te richten op specifieke doelgroepen. Bijvoorbeeld groepen met het grootste risico (particulieren) of het meeste impact (jongeren/studenten en ouderen)

Het landelijke programma (brand)veilig leven geeft invulling aan de ambitie meer nadruk te leggen op de kansreductie. Het programma richt zich op een verdere verkenning en onderzoek naar elementen die ten grondslag liggen aan de nieuwe koers zoals het vergroten van het veiligheidsbewustzijn, burgerparticipatie en zelfredzaamheid. In het kader van het beleidsprogramma

brandweer, zal de VRU de komende jaren stappen zetten om het brandveiligheids bewustzijn in de regio te vergroten.

Resultaten		
	Effectmeting voor het nalevingniveau toezicht en handhaving	2012
	Maatregelen gericht op aantal doelgroepen: ouderen, studenten/scholieren en scholieren	2014

5.6. Zelfredzaamheid en burgerparticipatie

Onder zelfredzaamheid wordt verstaan het vermogen van de burger om zichzelf en anderen te redden. Met burgerparticipatie bedoelen we de rol van de burger bij de hulpverlening.

Steeds meer wordt ingezien dat het bevorderen van zelfredzaamheid en burgerparticipatie slachtoffers en schade kunnen beperken. Vooral omdat burgers in de regel eerder ter plaatse zijn dan hulpverleningsdiensten.

De overheid hanteert steeds meer de visie dat burgers hun eigen verantwoordelijkheid moeten nemen. Op preventief gebied is hier al redelijk veel aandacht voor. Zo richt het project Brandveilig Leven zich op het veilige gebruik van bijvoorbeeld een woning of kantoor. De beweging is echter breder, want ook tijdens een ramp of zwaar ongeval wordt verwacht dat de burger zichzelf in veiligheid kan brengen.

Burgerparticipatie

De VRU wil zich de komende jaren meer richten op het fenomeen redzaamheid of burgerhulp. Uit onderzoek naar het gedrag van mensen bij rampen en crises blijkt namelijk dat burgers zichzelf grotendeels redden én hulp verlenen aan anderen. De hulpverleningsdiensten zijn hier nog onvoldoende op ingericht. De natuurlijke neiging is vooral om bij een incident of ramp de burgers op afstand ("achter het lint") te houden.

In procedures en opleidingen van hulpverleners dient aandacht te zijn voor de verantwoorde inzet van burgers in situaties waar de slagkracht van de overheid onvoldoende is.

Zelfredzaamheid en burgerparticipatie

Binnen de regio is de VRU het eerste aanspreekpunt voor zelfredzaamheid en burgerparticipatie. De VRU adviseert en ondersteunt bestuurders en professionals op lokaal en regionaal niveau over zelfredzaamheid. De VRU geeft advies, ondersteunt de professionals bij de uitvoering, organiseert opleidingen en stelt producten en diensten beschikbaar die nodig zijn voor de verbetering van zelfredzaamheid. De VRU betreft alle ketenpartners in het netwerk en maakt gebruik van hun kennis en ervaring. De VRU zoekt, in aansluiting op landelijke initiatieven, naar mogelijkheden voor de maatschappelijke dialoog over zelfredzaamheid en burgerparticipatie in de regio.

Een bijzonder aandachtspunt vormen de verminderd zelfredzamen. 18% van de Nederlanders is door een lichamelijke of verstandelijke beperking, ouderen en jonge kinderen verminderd zelfredzaam. Steeds meer verminderd zelfredzame personen wonen zelfstandig. De hulpverleningsdiensten dienen zich voor te

bereiden bij de hulpverlening aan verminderd zelfredzamen. Daarnaast zal geïnvesteerd worden in voorlichting aan betrokkenen. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van voor dit doel landelijk ontwikkelde handreikingen.

Vanuit verkenningen en pilots wordt ingezet op het uiteindelijk maken van afspraken met de meest relevante partners. In het beleidsprogramma brandweezorg wordt naast het versterken van de eigen verantwoordelijkheid van burgers, bedrijven en instellingen ook ingezet op het opbouwen van een netwerk van publieke en private partners.

Resultaten		
	Inventarisatie/verkenning van onderzoeken en ontwikkelingen op het gebied van zelfredzaamheid/burgerparticipatie. Verantwoordelijkheidsverdeling en aansprakelijkheidskwesties.	2012
	Onderzoek naar de effectiviteit van zelfredzaamheid/burgerparticipatie, in het kader van het provinciale programma externe veiligheid (PUEV).	2012
	Trainingen, voorlichtingsbijeenkomsten over zelfredzaamheid op scholen, in gemeenten en bij hulpverleningsdiensten.	Vanaf 2013
	Pilots in het kader van het programma Brandveilig Leven, gericht op risicobewustzijn en zelfredzaamheid van specifieke doelgroepen, waaronder studenten, scholieren en verminderd zelfredzamen (ouderen, kinderen en mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking) (evidence based).	2012 - 2013
	Het ontwikkelen van kennis en expertise en contacten met netwerkpartners, als eerste aanspreekpunt in de regio voor, zelfredzaamheid en burgerparticipatie en deze ter beschikking stellen aan gemeenten en hulpverleningsdiensten.	2012-2015
	Convenanten sluiten met relevante ketenpartners, ook maatschappelijke organisaties over taken en verantwoordelijkheden bij zelfredzaamheid en burgerparticipatie.	2014-2015

6. Crisisbeheersing

6.1 Inleiding

Wettelijke taak

De organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio is de wettelijke taak van de VRU. Dit omvat zowel de voorbereiding op rampen en crises, als het daadwerkelijk gecoördineerde optreden.

De afgelopen jaren heeft de VRU de nodige stappen gezet om de hoofdstructuur van de crisisorganisatie op het vereiste niveau te brengen. Het beleid van het vorige kabinet (Balkenende IV) om de rampenbestrijding en crisisbeheersing op een hoger niveau te brengen (van een 6- naar een 7+) heeft hier een positieve invloed gehad.

Sinds 2009 is in de regio een regionaal crisisplan van kracht, dat in de plaats is gekomen van de gemeentelijke rampenplannen. Het crisisplan bevat een uniforme opschalingprocedure (GRIP), regelingen voor leiding en coördinatie Commando Plaats Incident (COPI), het Regionaal Operationeel Team (ROT), een Regionaal en Gemeentelijk Beleidsteam en deelprocessen voor brandweer, GHOR, politie en de bevolkingszorg.

De regionale aanpak van rampen en crises dient te steunen op voldoende toegeruste disciplines. De brandweer, het GHOR-domein van zorginstellingen, de politie, de gemeentelijke crisisorganisatie in de Utrechtse gemeenten en de GMU vormen daarbij de kernpartners. De geregionaliseerde brandweer, intensievere samenwerking in het GHOR-domein, de vorming van regionale pools ter ondersteuning van de gemeentelijke crisisorganisatie en intensieve samenwerking op de meldkamer heeft de slagkracht van de crisisorganisatie verbeterd.

Daarnaast wordt er veel aandacht besteed aan de vakbekwaamheid van de medewerkers in de crisisorganisatie. Dit is terug te vinden in het beleidsplan Opleiding, Training en Oefening (OTO).

Het beleid voor de komende jaren zal meer gericht zijn op voorbereiding op rampen en crises, meer specifiek op de 7 risico's uit het risicoprofiel.

De versteviging van de algemene veerkracht van de crisisorganisatie zijn daarbij belangrijke uitgangspunten.

Waar nodig zullen hiervoor, in samenwerking met de relevante netwerkpartners, specifieke voorbereidende maatregelen worden getroffen.

6.2. Planvorming

In de Wet Veiligheidsregio's is het instrument van het regionale crisisplan opgenomen. Dit ter vervanging van gedetailleerde plannen en procedures die niet het gewenste resultaat hebben behaald.

Het algemene regionale crisisplan komt dus in de plaats van gemeentelijke crisisplannen en de gevallen waarvoor een wettelijk verplicht rampbestrijdingsplan moet worden opgesteld, is aanmerkelijk beperkt. In de regio Utrecht is al sinds 2009 een regionaal crisisplan van kracht. In 2011 wordt bezien welke aanpassingen nog nodig zijn om te voldoen aan de landelijk voorgestane systematiek. Omdat de toetsende rol van de provincie in de nieuwe wet is verdwenen, dient de VRU erop toe te zien dat de actualiteit van de gemeentelijke processen als onderdeel van het regionaal crisisplan is geborgd. Daarnaast zal de VRU, in overeenstemming met de WVR, het aantal rampbestrijdingsplannen zoveel mogelijk beperken en de bestaande plannen vereenvoudigen. In 2012 wordt hiervoor aan het bestuur een plan van aanpak voorgelegd.

6.3. Coördinatie en besluitvorming

De huidige operationele en bestuurlijke coördinatie en besluitvorming in het kader van de rampenbestrijding en crisisbeheersing is vooral gebaseerd op de klassieke rampen (flitsrampen). De vraag is of de bestaande coördinatiemechanismen (COPI, ROT, GBT en RBT) ook voldoende zijn toegesneden op nieuwe crisistypen zoals maatschappelijke onrust en verstoring van vitale functies (nutsvoorzieningen, ICT e.d.) . De nieuwe crises zijn uiterst complex door onderlinge afhankelijkheden en verantwoordelijkheden, waarbij de klassieke begrippen als brongebied en effectgebied niet zondermeer van toepassing zijn.

Een aandachtspunt voor de komende periode is operationele leiding. Uit evaluaties van oefeningen en incidenten blijkt dat de opschaling (GRIP) en de regionale besluitvormingsstructuur, vooral waar het gaat om de onderlinge rolverdeling tussen ROT en beleidsteam (regionaal en gemeentelijk), niet altijd duidelijk is. Zo houdt het beleidsteam zich vaak bezig met operationele kwesties in plaats van bestuurlijke vraagstukken. Bovendien wordt de informatie-uitwisseling tussen de verschillende niveaus als onvoldoende ervaren. De komst van het netcentrisch werken dwingt tot verdere herijking van het geheel. Hierbij moeten de operationeel en bestuurlijke verantwoordelijken, in geval van ramp of crisis, op hetzelfde tijdstip kunnen beschikken over dezelfde informatie.

De bestuurlijke en operationele aansturing is voor verbetering vatbaar. De noodzaak van een verdere professionalisering van de operationeel leider wordt algemeen, ook door het bestuur, erkend. Meer aandacht voor training en oefening en ook meer uitwisseling van kennis en ervaring, ook met operationeel leiders in andere veiligheidsregio's, is hiervoor noodzakelijk. Gelet op het voorgaande worden de regionale coördinatiemechanismen, besluitvormingsstructuur en Gripprocedure geëvalueerd en zonodig aangepast.

6.4. Paraatheid

De veerkracht staat of valt met een parate crisisorganisatie. Dit houdt in dat de samenstelling en opkomsttijden van de diverse operationele en beleidsteams conform de wettelijke normen moet zijn gegarandeerd. Dit geldt niet alleen voor de hulpverleningsdiensten en gemeenten. Ook voor andere netwerkpartners zoals defensie, waterschappen, rijksdiensten, Nutsvoorzieningen en Prorail, is het van belang dat zij hun inbreng op het vereiste niveau kunnen leveren.

In de loop van 2011 zal de VRU, in afstemming met de relevante netwerkpartners, nadere voorstellen doen voor het verbeteren van de paraatheid van de crisisorganisatie. Hierbij worden bijbehorende competenties benoemd.

Resultaten		
	Geactualiseerd Crisisplan geïmplementeerd	2012
	Plan van aanpak voor het terugdringen van specifieke plannen en procedures	2012
	Evaluatie coördinatie en besluitvormingsstructuur en bijstelling	2012
	Parate crisisorganisatie, in overeenstemming met het regionale crisisplan en de wettelijk bepaalde opkomsttijden, is gerealiseerd.	2013
	Afspraken met relevante netwerkpartners over hun inbreng in de crisisorganisatie zijn gemaakt en geïmplementeerd.	2013 - 2015.

6.5. Opleiden, Trainen en Oefenen (OTO)

Regelmatig moet multidisciplinair worden opgetreden. Veelal gebeurt dat in klein verband ('motorkapoverleg'), maar ook regelmatig bij grotere incidenten (GRIP). De VRU werkt steeds intensiever samen met de andere hulpverleningsdiensten (politie, RAVU), gemeenten, ziekenhuizen (calamiteitenhospitaal, traumacentrum en GGD) en een groot aantal andere partners. In het kader van de voorbereiding op rampen en crises is de VRU verantwoordelijk voor de opleiding, training en het oefenen van betrokken functionarissen. Daarnaast heeft de VRU, in het kader van haar regierol bij de multidisciplinaire crisisbeheersing, er belang bij dat personeel van externe partners op het vereiste niveau kan opereren in een multidisciplinaire omgeving.

"Out of the box"

Bestuurlijke uitspraak:

Je zult altijd een aantal mensen moeten hebben die out of the box kunnen denken en flexibel kunnen inspelen op crisissituaties.

In het kader van de professionalisering van de crisisbeheersing worden hogere eisen gesteld aan het opleidingsniveau en de geoefendheid van medewerkers van de VRU, van netwerkpartners en gemeenten (inclusief bestuurders). De daarvoor noodzakelijke oefencapaciteit en de beschikbaarheid van personeel om geoefend te worden, komt onder druk te staan. Tegelijkertijd dient zich nadrukkelijk de vraag aan of de huidige wijze waarop personen of teams worden geoefend nog wel voldoende rendeert. Het vigerende beleidsplan OTO geldt nog tot 2013. Gezien de nieuwe eisen van vakbekwaamheid en geoefendheid wordt dit beleidsplan geactualiseerd. Het nieuwe beleidsplan OTO 2012 -2015, zal nauw worden afgestemd met de gemeenten en de diverse netwerkpartners met een rol in de crisisbeheersing. Daarbij valt te denken aan de Politie, GMU, Waterschappen, Defensie, Rijkswaterstaat e.d.

Uitgangspunten van het nieuwe beleidsplan zijn:

- De wettelijke eisen van vakbekwaamheid van functies in de risico- en crisisbeheersing (warm en koud!)
- De VRU bevordert, in overleg met andere partners, dat dergelijke vakbekwaamheidseisen ook voor de bestuurlijk verantwoordelijken (burgemeesters) en de netwerkpartners worden gespecificeerd en overgenomen;
- Competentiegericht opleiden, trainen en oefenen worden de komende jaren ingevoerd. Daarbij hoort een systeem waarmee OTO-activiteiten worden geregistreerd (portfolio's) en ook getoetst;
- Er wordt gezocht naar nieuwe vormen van opleidingen, trainingen en oefeningen, waardoor de oefencapaciteit effectiever kan worden ingezet en de belasting van betrokken medewerkers wordt beperkt. E-learning, gestandaardiseerde oefenscenario's en gezamenlijke beleidsteamoefening voor meerdere gemeenten zijn daar voorbeelden van;
- De VRU zal de mogelijkheden voor verdergaande samenwerking met andere veiligheidsregio's verder verkennen.

Resultaten		
	Uitvoering beleidsplan OTO 2012-2015	2012-2015
	OTO-jaarplannen	2012-2015

6.6. Crisiscommunicatie

"Crisiscommunicatie"

Bestuurlijke uitspraak

Bij alles geldt dat de periode van chaos zo kort mogelijk moet worden gehouden. In zo'n situatie is heldere en eenduidige informatie met betrekking tot aard en omvang van de verstoring, het overheidsoptreden en wat van de samenleving zelf verlangd wordt, eerste prioriteit.

Tijdens en na een ramp of crisis communiceren overheid en hulpdiensten met alle betrokkenen. De communicatie is gericht op informatievoorziening aan betrokkenen, schadebeperking en betekenisgeving. De burgemeester van de getroffen gemeente is verantwoordelijk voor crisiscommunicatie. De veiligheidsregio draagt bij aan de voorbereiding en professionalisering van crisiscommunicatie.

De overheid is het informatiemonopolie kwijt. Was de overheid voorheen de bron, de regisseur én de voornaamste afzender van de feitelijke informatie, tegenwoordig heeft het publiek de overheid daar niet meer voor nodig. Het publiek heeft die rollen overgenomen. De burgers zijn zelf 'journalisten' en hun informatiebehoefte is het vertrekpunt voor de crisiscommunicatie. Als gevolg daarvan wijzigt ook de boodschap: het uitgangspunt voor communicatie is niet wat de overheid wil zeggen, maar wat het publiek wil weten.

Naast deze veranderingen, wijzigde ook de snelheid van informatie. Met de opkomst van sociale media nam de roep om een 'snelle' overheid toe. Deze nieuwe vorm van burgerjournalistiek vraagt om extra inspanningen van de

overheid, maar biedt ook kansen om in relatief korte tijd een grote groep mensen te bereiken.

Het proces crisiscommunicatie binnen de VRU vraagt vanwege bovenstaande bewegingen om actualisering. Belangrijke aandachtspunten:

- Er zijn ook andere partijen dan de overheid die bepalen of er een crisis is. In crisiscommunicatie is een constante vinger aan de pols van de samenleving houden daarom fundamenteel. Dat betekent dat een proces als 'omgevingsanalyse' cruciaal is in de crisisbeheersing.
- Voorheen was crisiscommunicatie vooral crisis 'voorlichting'. Vooral feiten werden gecommuniceerd. Feiten die vooraf moesten worden geverifieerd. De overheid zat daardoor al per definitie op achterstand als het op communiceren aankwam. De nieuwe crisiscommunicatie gaat over 'duiding'. In woord en gebaar. Wat betekent deze crisis voor de samenleving, welke emoties maakt het los?
- Zoals een brandweerman het vuur bestrijdt met water, kan crisiscommunicatie een crisis bestrijden met woorden en beelden. Dit besef is inmiddels bij veel bestuurders gegroeid. Het *mandaat* dat crisiscommunicatie hiervoor krijgt, moet hierop worden aangepast.

Er zal een bestuurlijke klankbordgroep Crisiscommunicatie in te stellen wil de VRU een discussie op gang brengen over bovenstaande en komen tot een uitgewerkt voorstel van maatregelen. Te denken valt aan een gesprek over het instellen van een regionaal expertteam crisiscommunicatie: een klein team van deskundige, specifiek opgeleide professionals dat tijdens een crisis een gemeente adviseert en ondersteunt. Ook afspraken maken over woordvoering en de rol van een burgemeester bij een grootschalig incident waarbij de voorzitter van de VRU betrokken is, vormt onderwerp van discussie.

Expertisecentrum crisiscommunicatie

De VRU is in de regio de deskundige op het gebied van crisiscommunicatie. Zij functioneert als beleidsmatig en operationeel expertisecentrum. De VRU adviseert en ondersteunt bestuurders en professionals op lokaal niveau over crisiscommunicatie in de gemeente. De VRU geeft strategisch advies, ondersteunt de professionals bij de uitvoering, organiseert opleidingen en stelt producten en diensten beschikbaar die gemeenten nodig hebben voor de uitvoering van hun crisiscommunicatie. Het regionale expertisecentrum betreft alle ketenpartners in het netwerk en maakt gebruik van hun kennis en ervaring. Hiervoor wordt een adequate organisatiestructuur ingericht.

<i>Resultaten</i>		
	Formeren bestuurlijke Klankbordgroep Crisiscommunicatie	2011-2012
	Jaarlijks trainingsprogramma voor crisiscommunicatie inclusief bestuurders	2011 -2015
	Actualiseren convenant rampenzender RTV Utrecht	2011-2012
	Invoering cell broadcasting NL-Alert	2012
	Versteving van de crisiscommunicatie op basis van plan van aanpak dat in 2011 is opgesteld.	2012
	Jaarlijks trainingsprogramma voor crisiscommunicatie inclusief bestuurders	2013 -2015 e.v.

6.7. (Gemeentelijke) Bevolkingszorg

Naast de parate hulpverleningsdiensten, heeft ook de gemeentelijke organisatie belangrijke taken bij rampen en crisis. Deze taken zijn uitgewerkt in de gemeentelijke processen gericht op de bevolkingszorg. Sinds de start van de VRU in 2006 is geïnvesteerd in de professionalisering van de gemeentelijke crisisbeheersing. De VRU ondersteunt en adviseert de gemeentelijke crisisorganisatie, zowel in de voorbereiding als bij daadwerkelijk optreden. Er werd en wordt veel geïnvesteerd in de opleiding, training en geoefendheid van het bestuur en de ambtelijke sleutelfunctionarissen. In regionale pools is de in de gemeenten aanwezige capaciteit en expertise ten behoeve van de gemeentelijke processen gebundeld.

Vanuit de WVR wordt ook aan de professionaliteit van de gemeenten als belangrijke partner in de crisisorganisatie hogere eisen gesteld. Tegelijkertijd wordt geconstateerd dat de verschillen tussen gemeenten groot zijn omdat de crisisbeheersing niet overal hetzelfde is verankerd in de gemeentelijke organisatie. Er zullen daarom verdere stappen moeten worden gezet om de professionalisering van de gemeentelijke crisisbeheersing te borgen.

Aandachtspunten hierbij zijn:

- Alle gemeenten voldoen aan een basisniveau voor de crisisbeheersing, in overeenstemming met het regionale instrument Basiszorg Bevolkingszorg.
- Er zal kritisch gekeken moeten worden naar de organisatie van de gemeentelijke processen. Bij voorstellen zal een balans gezocht moeten worden tussen doelmatigheid en doeltreffendheid in relatie tot de lokale betrokkenheid bij de uitvoering van gemeentelijke processen.
- Een kwetsbaarheid die zich voordoet, is borging van de vakbekwaamheid van gemeentepersoneel. De kwaliteitsborging van gemeentepersoneel is in tegenstelling tot brandweer-, GHOR- en multidisciplinaire crisisfuncties niet opgenomen in het besluit personeel veiligheidsregio's. Dit neemt niet weg dat de urgentie wordt gevoeld om de kwaliteit van ook deze gemeentelijke crisisfunctionarissen te borgen.
- De huidige regionale pools zullen worden doorontwikkeld om te komen tot nadere expertise.
- Het besluit veiligheidsregio's vereist dat informatiemanagement binnen de gemeentelijke kolom structureel geborgd is. Informatiemanagement wordt ook als knelpunt ervaren in de huidige crisisorganisatie. Uitwisseling van informatie tussen de gemeentelijke processen onderling is essentieel en is in de huidige structuur niet op een effectieve manier geborgd.
- Parallel aan informatiemanagement dient resourcemanagement (ondersteuning) structureel te worden geborgd. Ondersteunende taken die het gemeentelijke proces mogelijk maken dienen net als informatiemanagement efficiënter te worden geborgd voor ieder gemeentelijk proces. Dit draagt bij aan de wisselwerking tussen de verschillende gemeentelijke processen.
- Onderdeel van de herziening is tevens gericht op de professionalisering van de sectie bevolkingszorg in het ROT. De sectie bevolkingszorg dient als volwaardig partner te kunnen optreden. Hierbij dient men rekening te houden met de borging van lokale kennis in het ROT.
- Er dient een nadere heroriëntatie en versterking op de samenstelling van het GBT plaats te vinden.

In het eerste kwartaal 2011 zijn onder leiding van burgemeester De Vos, van Nieuwegein, gesprekken gevoerd met de afzonderlijke gemeenten over de

genoemde aandachtspunten. Deze zijn op 21 maart 2011 gepresenteerd in het algemeen bestuur. In vervolg daarop is een regionaal actieprogramma voor de versterking van de crisisorganisatie in de Utrechtse gemeenten opgesteld, dat in de tweede helft van 2011 separaat aan het algemeen bestuur wordt voorgelegd. Vanaf 2012 worden de diverse voorstellen ingevoerd.

"Versterking gemeentelijke crisisbeheersing"

Bestuurlijke uitspraak:

De gemeentelijke crisisbeheersing is in de gehele regio op een zelfde basisniveau beschikbaar. Hiervoor dient een verdergaande regionale samenwerking van de gemeentelijke crisisbeheersing te worden gerealiseerd. De bestuurscommissie o.l.v. burgemeester de Vos heeft hiervoor een aantal voorstellen gedaan die in 2011 nader worden uitgewerkt in een meerjarenprogramma versterking gemeentelijke crisisbeheersing.

Resultaten	
Invoering van het actieprogramma versterking gemeentelijke crisisbeheersing (de Vos 2)	2012-2015

6.8. Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR)

Het Openbaar bestuur heeft als taak het instellen en in stand houden van een 'geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio' met het doel om de grootschalige geneeskundige hulpverlening zo doeltreffend mogelijk binnen de gehele zorgketen uit te voeren. De VRU is verantwoordelijk voor de GHOR en daarmee voor de geneeskundige processen, zoals opgenomen in het regionale crisisplan, te weten: spoedeisende geneeskundige hulpverlening, psychosociale hulpverlening bij ongevallen en rampen (PSHOR) en preventieve openbare gezondheidszorg (POG)

De uitvoering van deze processen geschiedt door professionele organisaties in de medische sector (ambulancezorg, de beide GGD-en, ziekenhuizen, huisartsen, Nederlands Rode Kruis, Riagg, GGZ e.d.). De GHOR richt zich op de samenwerking van deze partijen voor het organiseren van de (operationele) organisatie van de geneeskundige hulpverlening.

Het beleid van de GHOR is er de komende jaren op gericht om de samenwerking en informatie-uitwisseling met de zorginstellingen in de geneeskundige keten verder te verbeteren. Het Regionale Overleg Acute Zorg, met een centrale rol van het traumacentrum Midden-Nederland (UMCU), vervult daarbij een belangrijke rol. Daarnaast zal met de beide GGD-en in het verzorgingsgebied samenwerking worden gezocht om invulling te geven aan de Wet Publieke Gezondheid (WPG).

Resultaten	
Het verbeteren van de informatie-uitwisseling met de partners in de geneeskundige keten en afspraken over opleiding, training en oefenen en invulling van operationele functies.	2012

	Intensivering van het Regionale Overleg Acute Zorg (ROAZ), met een centrale rol daarin voor het traumacentrum Midden-Nederland.	2012
	Met de GGD-en zal invulling worden gegeven aan de Wet Publieke Gezondheid en zal nauwer samenwerking worden gezocht op het gebied van openbare gezondheidszorg, medische milieukunde en infectieziektenbestrijding.	2012-2015
	Met de RAVU zal de bestaande samenwerking, in het licht van de nieuwe verhoudingen als gevolg van de Wet Ambulancezorg, worden herijkt. De invulling van operationele functies door de RAVU, de opleiding, training en oefening van MKA-centralisten en de invoering van het slachtoffersvolgsysteem zijn daarbij belangrijke onderwerpen. Ook zal onderzoek worden gedaan naar de mogelijkheden van bijstandsverlening door Defensie voor inzet van ambulances en faciliteiten voor liggend vervoer in geval van grootschalig incident of patiënt verplaatsingen bijvoorbeeld in geval van evacuatie.	2012
	Met betrekking tot de ziekenhuizen, verpleeghuizen en ook thuiszorginstellingen zijn de inspanningen gericht op de planmatige voorbereiding op rampen en crises, het vergroten van zelfredzaamheid en het borgen van zorgcontinuïteit in buitengewone omstandigheden.	Vanaf 2013

6.9. Politie

De Politie heeft belangrijke taken in het kader van de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Deze taak is bij de Politie Utrecht belegd bij het Bureau Crisisbeheersing en Conflicthantering. De Politie Utrecht en de VRU werken nauw samen bij de rampenbestrijding en crisisbeheersing, zowel in de voorbereiding als bij daadwerkelijk optreden. De samenwerking tussen de VRU en de Politie Utrecht is sinds 2006 verankerd in een convenant. In 2011 wordt gelijktijdig met de vaststelling van dit beleidsplan de samenwerking met de politie vastgelegd in een nieuw convenant. Het nieuwe convenant benoemt, in overeenstemming met de eisen in de WVR, de concrete onderwerpen waarop samengewerkt wordt en de capaciteit en expertise die daarbij door de Politie Utrecht wordt geleverd. Het gaat daarbij ondermeer over het risicoprofiel, risicobeheersing (vooral de advisering bij evenementen), planvorming en opleidings-, trainings- en oefenactiviteiten.

Resultaten		
	De Politie Utrecht levert een bijdrage aan de risico- en crisisbeheersing overeenkomstig dit beleidsplan en zoals vastgelegd in het convenant dat in 2011 met de VRU is gesloten.	2012-2015

7.0 Vitale partners

In de crisisbeheersing spelen naast de 'klassieke' hulpverleningsdiensten ook een groot en divers aantal partners in de regio een steeds belangrijkere rol. Zonder de inbreng van deze "vitale" partners is een effectieve crisisbeheersing niet mogelijk.

In het verzorgingsgebied van de VRU valt daarbij te denken aan de inliggende waterschappen, het Regionaal Militair Commando, Rijkswaterstaat, nutsvoorzieningen (Vitens, Stedin), Prorail e.d.

De VRU werkt al samen met genoemde partners in het kader van de voorbereiding op rampen en crises. Het gaat daarbij om operationele plannen, gezamenlijke trainingen en oefeningen.

Met een aantal partners bestaan al formele samenwerkingsafspraken, met anderen (nutsvoorzieningen, Rijkswaterstaat) zijn deze in voorbereiding.

De VRU zal de komende jaren de samenwerking met alle relevante partners in het netwerk van risico- en crisisbeheersing verder intensiveren.

Verderop in het beleidsplan (hoofdstuk 9) komt dit bij het thema netwerkmanagement apart aan de orde. In de bijlage is een (eerste) overzicht opgenomen van de relevante netwerkpartners.

De rol van burgergroepen en het bedrijfsleven in het kader van de crisisbeheersing moet nog volledig gestart worden.

Resultaten	
	Met alle netwerkpartners zijn formele afspraken gemaakt over de samenwerking in het kader van de (voorbereiding op) crisisbeheersing en deze afspraken worden ook beheerd .
	2012-2015

7. Incidentbestrijding (Respons)

7.1. Inleiding

In haar ambitie meer nadruk te leggen op het reduceren van kansen op incidenten, streeft de VRU tegelijkertijd een veilige, effectieve en efficiënte inrichting van de effectbestrijding na. In de komende vier jaar richt de VRU zich op twee doelstellingen, namelijk:

- de responsorganisatie ontwerpen op basis van de aanwezige risico's en
- het bieden van maatwerk bij daadwerkelijk operationeel optreden

Een belangrijk deel van de incidentbestrijding heeft betrekking op het operationele optreden bij brand en ongevallen. Daarnaast omvat het ook de opschaling naar een multidisciplinaire inzet bij (grootschalige) incidenten en crises.

Ook dienen zich nieuwe mogelijkheden aan voor het organiseren van een bredere responsorganisatie, die verder gaat dan het klassieke takenpakket van de hulpverleningsdiensten.

7.2. Multidisciplinaire inzet

Een analyse van het aantal incidenten in 2008, 2009 en 2010 waarbij multidisciplinaire opschaling heeft plaats gevonden laat het volgende beeld zien. Jaarlijks wordt circa 20 maal opgeschaald naar een Gripniveau. Dat betreft 15 maal een GRIP 1 en 5 maal een GRIP 2 situatie. Opschaling naar GRIP 3 of 4 heeft in die periode niet plaatsgevonden.

Opvallend is het relatief grote aandeel van (zeer) grote branden, gaslekken, verdachte pakketjes en spoorgerelateerde incidenten in deze situaties. Ook blijkt dat opschaling relatief het meeste voorkomt in de gemeenten Utrecht of Amersfoort.

Het geringe aantal GRIP-situaties in de regio, de organisatie van de crisisteamen en de omvang van het aantal functionarissen dat aan deze teams kan deelnemen, belemmeren de opbouw van voldoende ervaringsdeskundigheid voor het opgeschaald optreden. Dat geldt voor vrijwel alle functies in de crisisorganisatie. Ter illustratie: elke Leider CoPI (GRIP 1) en Operationeel Leider (GRIP 2) komt jaarlijks (gemiddeld) slechts één maal daadwerkelijk in actie. Bij functionarissen van politie, gemeenten en GHOR liggen deze frequenties soms nog lager.

Voor een professionele crisisorganisatie is het opbouwen, onderhouden en uitbreiden van praktijkervaring, -kennis en deskundigheid van (leidinggevende) functionarissen een wezenlijke voorwaarde. Om die reden zullen in de komende periode voorstellen gedaan worden om het aantal crisisfunctionarissen te beperken (bijvoorbeeld vaste teams en/of specialisaties) en de ervaringsdeskundigheid (bijvoorbeeld interregionale teams) te bevorderen.

Resultaten		
	Onderzoek naar vergroten ervaringsdeskundigheid crisisteamen	2012

7.3. Verbreding responsorganisatie

In het kader van veilig, effectief en efficiënt operationeel optreden, zijn er ontwikkelingen naar een verbreding van de taken van de hulpverleningsdiensten. Een voorbeeld hiervan is de mogelijkheid om de brandweerkorpsen ook uit te rusten met een Automatische Externe Defibrillator (AED). In onze regio loopt een pilot waarbij een aantal korpsen zijn uitgerust met een AED. De ervaringen tot dusverre zijn positief. De komende jaren zullen deze pilots worden geëvalueerd, waarbij effectiviteit enerzijds en belasting van het korpsen anderzijds nader worden gewogen. Op basis van deze evaluatie zal het bestuur een besluit nemen of het breed invoeren van deze taak gewenst is.

Overigens beperkt de ontwikkeling van de AED zich niet tot de inzet van de brandweer. In toenemende mate komt de AED in de openbare ruimte beschikbaar. Dit is een ontwikkeling, waarmee ook concreet de zelfredzaamheid en burgerparticipatie bevordert kan worden.

7.4. Herijking Responsorganisatie Brandweer

De VRU is na de regionalisering van de brandweer verantwoordelijk voor de kwaliteit van circa 16.000 brandweeroptredens per jaar. Tot nu toe beschikt de organisatie nauwelijks over relevante (management)informatie over bijvoorbeeld de effectiviteit van de inzet, de toedracht en incidentverloop. Die informatie is belangrijk, omdat hiermee de kwaliteit van de risicobeheersing kan worden verhoogd. Tevens ontstaat er een beter inzicht in de effectiviteit van maatregelen gericht op de kansreductie. De samenhang en informatie-uitwisseling tussen risicobeheersing (kansreductie) en operationeel optreden (effectbestrijding) zal daarom in deze beleidsplanperiode verder worden uitgewerkt en geïntensiveerd. Dat is ook van belang voor de beleidsontwikkeling in de periode na 2015.

Indien uit evaluaties mocht blijken dat het ingezette beleid ten aanzien van risicobeheersing (kansreductie) effectief is, kan dit in de periode na 2015 leiden tot verdergaande en meer fundamentele keuzes ten aanzien van de inrichting van de repressieve taak.

Incidentbestrijding bij de brandweer bestaat uit basisbrandweezorg, specialistische taken en slagkracht onder meer voor het grootschalige brandweeroptreden. In 2009 is een geactualiseerd beeld van de operationele slagkracht van de brandweer en andere hulpverleningsdiensten gemaakt. Daarin is gemeld dat de operationele slagkracht niet alleen vanuit de eigen regio hoeft te worden geleverd, maar dat ook bijstandsverlening van andere veiligheidsregio's of andere netwerkpartners (Defensie, Waterschappen, bedrijfsbrandweeren (e.d.) moet worden meegenomen. Met omliggende regio's en andere partners zullen daarom de bestaande (bestuurlijke) convenanten en bijstandsregelingen geactualiseerd en waar mogelijk geharmoniseerd worden.

De repressieve brandweezorg in de WVR

De Wet op de veiligheidsregio's (WVR) noopt tot herbezinning op de brandweezorg. In het Besluit veiligheidsregio's zijn eisen opgenomen over de opkomsttijden en de bezetting van de basisbrandweer- en ondersteuningseenheden. De WVR biedt gelijktijdig ruimte aan het bestuur van de veiligheidsregio's om beargumenteerd af te wijken van deze normen. Daarnaast biedt de Wet het bestuur ruimte om aan de veiligheidsregio ook op andere terreinen, bijvoorbeeld de beheersing van waterongevallen of hoogteredding, taken toe te kennen. De bestuurlijke afweging over de inrichting

van de brandweezorg resulteert in het zogenoemde regionaal dekkingsplan. Het brandrisicoprofiel vormt de basis hiervoor. Als de brandrisico's in beeld zijn gebracht, kunnen op basis daarvan de opkomsttijden worden vastgesteld en de optimale spreiding van locaties en materieel worden bepaald.

Regionaal dekkingsplan

Aan het bestuur worden voorstellen voorgelegd over de wijze waarop de repressieve dekking in de regio zo effectief en efficiënt mogelijk kan worden georganiseerd. In dat kader wordt het bestaande dekkingsplan uit 2006 geactualiseerd en vindt herijking plaats op grond van de nieuwe in de wet vastgestelde opkomsttijden. Hiermee wordt de feitelijke situatie in beeld gebracht. Dit gebeurt in een aantal stappen:

1. actualisatie van het huidige dekkingsplan en onderzoek met betrekking tot opkomsttijden en aanwezige brandrisico's (tweede helft 2011);
2. analyse, beoordeling en ontwerp van de dekking van brandrisico's met behulp van het landelijk bestuurlijk afwegingskader (eerste helft 2012)
3. besluitvorming door het algemeen bestuur (medio 2012)
4. (gefaseerde) invoering van het dynamisch dekkingsplan in de periode 2013 - 2015.

Het dekkingsplan is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Het brandrisicoprofiel vormt de basis (geeft inzicht in de knelpunten in de opkomsttijden en regionale risico's);
- Het uitsluitend hanteren van operationele grenzen voor de repressieve zorg;
- De landelijke beleidskaders (bestuurlijk afwegingskader) worden benut voor regionale beleidsvorming
- Er wordt toegewerkt naar een dynamisch karakter van het dekkingsplan, zodat aanpassingen aan gewijzigde omstandigheden eenvoudig kan plaatsvinden.

Brandrisicoprofiel

Voor de al genoemde brede bestuurlijke afweging en besluitvorming over de opkomsttijden in relatie tot risico's in het verzorgingsgebied is nadere informatie nodig over de brandrisico's in het verzorgingsgebied.

De informatie uit het huidige regionale risicoprofiel is hiervoor ontoereikend. In aanvulling daarop moet specifieke informatie verzameld worden over de brandweezorg. Het gaat daarbij om gegevens over specifieke objecten, voorzieningen met betrekking tot branddetectie, mate van risicobewustzijn en zelfredzaamheid van bewoners of gebruikers. Daarnaast is ook een analyse van het aantal en soorten inzetten per uitrukpost relevant. Landelijk wordt er thans een afwegingskader opgesteld waarin bovengenoemde indicatoren worden meegenomen.

Gemotiveerd afwijken van normtijden op basis van risico's

Het huidige regionaal dekkingsplan (uit 2006) is gebaseerd op een landelijk theoretisch kader (de Brandweezorgnormen). Daarbij wordt de landelijk geldende opkomsttijd van 8 minuten voor de eerste basisbrandweereenheid in het gehele verzorgingsgebied aangehouden. Uit onderzoek is gebleken dat slechts in de helft van het aantal uitrukken deze opkomsttijd ook werkelijk wordt gehaald.

De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn:

- de afstand tussen wonen en werken van de vrijwilligers neem toe;

- de toegenomen verkeersdrukte en verkeersbelemmerende maatregelen dragen bij aan langere opkomsttijden van de brandweer. Dit heeft ertoe geleid dat sommige gemeenten afwijkende opkomsttijden hanteren.

Binnen de geregionaliseerde brandweer, vereist het vraagstuk van de opkomsttijden van de brandweer nadrukkelijk een regionale afstemming en besluitvorming. De regionale afweging van de opkomsttijden dient nadrukkelijk in een breder perspectief te worden gemaakt, waarbij de risico's in het verzorgingsgebied, maatregelen gericht op het voorkomen en beperken van brandrisico's en mogelijkheden voor een gedifferentieerde voertuigbezetting moeten worden meegenomen. Daarbij wordt benadrukt dat de regionale afweging van opkomsttijden niet uitsluitend gebaseerd kan zijn op doelmatigheid en kostenefficiëntie. De opkomsttijden raken het hart van de (vrijwillige) medewerkers in de uitrukdienst. Betrokkenheid en motivatie zijn belangrijke waarden. Bij de bestuurlijke afweging moet daar aandacht voor zijn.

Variabele voertuigbezetting (Uitruk op maat)

Het hulpaanbod zal meer gebaseerd worden op de hulpvraag en meer gedifferentieerd moeten plaatsvinden. Een basiseenheid van de brandweer bestaat op dit moment uit een standaard tankautospuiter met een bezetting van zes brandweermensen. In de praktijk blijkt dat deze aanbodgerichte wijze van werken niet de meest effectieve en efficiënte vorm is. In een groot aantal gevallen kan worden volstaan met een kleinere bezetting, van bijvoorbeeld twee of vier mensen. Door in te zetten op variabele voertuigbezetting, kan een snellere opkomsttijd worden gerealiseerd. Een flexibeler voertuigbezetting draagt er mede aan bij dat de toenemende belasting van brandweervrijwilligers kan worden gereduceerd. Tevens wordt hiermee geanticipeerd op de afnemende beschikbaarheid van vrijwilligers, die vooral overdag merkbaar wordt.

"Maatwerk in hulpverlening"

Bestuurlijke uitspraak:

Het geactualiseerde dekkingsplan maakt het mogelijk om regionaal de bestuurlijke afweging te maken over de opkomsttijden, in relatie tot de risico's in het verzorgingsgebied. Het bestuur kan besluiten af te wijken van de wettelijke opkomsttijden of standaardbezetting. De Veiligheid van de burger en de hulpverlener staat daarbij niet ter discussie

Toekomst van de vrijwilligheid

Op termijn is de vraag aan de orde hoe toekomstbestendig de vrijwilligheid is voor de hulpverleningsdiensten. Dit geldt voor de brandweer, maar ook voor vergelijkbare organisaties, zoals het Rode Kruis.

De gemiddelde leeftijd van de vrijwilligers neemt in onze regio toe en daarmee de te verwachten uitstroom. De instroom van nieuwe vrijwilligers zal naar verwachting afnemen. Uit landelijk onderzoek blijkt dat dit niet zozeer te maken heeft met een verminderde bereidheid van mensen om vrijwilligerswerk te doen. Mede door een terugtrekkende overheid is de behoefte aan vrijwilligers op allerlei maatschappelijke terreinen groeiende. De brandweer moet daarom meer concurreren met andere organisaties.

Overigens heeft de vrijwilliger binnen de VRU een volwaardige plaats gekregen. Dit komt ook tot uiting bij de resultaten van het tevredenheidsonderzoek onder vrijwilligers.

Deze beleidsperiode zal, in het kader van de personeelszorg van de VRU, een beter inzicht verkregen moeten worden in gegevens over leeftijdsopbouw, instroom, doorstroom en uitstroom.

Resultaten		
	Verzamelen van relevante specifieke risico-informatie over gebouwen, brandveiligheidsvoorzieningen, zelfredzaamheid bewoners/gebruikers, ervaringscijfers over branden en incidenten in de regio. overeenkomstig de landelijk beschikbaar komende systematiek: het brandrisicoprofiel.	2011-2012
	Vaststellen dynamisch dekkingsplan door het algemeen bestuur	2012
	Invoering van het dynamische dekkingsplan .	2013-2015

8. Herstel

8.1. Inleiding

Onder herstel wordt verstaan:

- Afschaling na de afwikkeling van het incident.
- Psychosociale nazorg aan slachtoffers, hulpverleners en bevolking, herstel van fysieke en sociale infrastructuur, schadeafhandeling etc.
- Ondersteuning bij bestuurlijke- politieke verantwoording, inspectieonderzoeken en aansprakelijkheidsvraagstukken.
- Beleidsbijstelling: het gestructureerd evalueren van incidenten en het borgen van geleerde lessen uit interne en externe evaluaties.

Naast een adequate opschaling, in overeenstemming met de GRIPprocedure, is ook een ordentelijke afschaling en terugkeer naar de normale situatie van belang. De VRU heeft hier een coördinerende rol.

Het organiseren van de psychosociale hulpverlening is een verantwoordelijkheid van de betrokken hulpverleningsdiensten zelf. Voor zover het de inzet van repressief personeel van de VRU betreft (brandweer en regionale piketten) behoort de VRU als werkgever zorg te dragen voor de eventueel benodigde psychosociale begeleiding. Het geheel van activiteiten gericht op nazorg aan de bevolking is een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Ook na een ramp of crises is de gemeente bij uitstek in de gelegenheid om adequaat te kunnen communiceren met inwoners en bedrijven. Het spreekt voor zich dat nazorg de nodige voorbereiding vergt. Nazorg vormt dan ook één van de gemeentelijke processen rond bevolkingszorg in het regionaal crisisplan. Evenals voor alle gemeentelijke processen in het kader van de crisisbeheersing coördineert en ondersteunt de VRU de gemeentelijke inspanningen. Zo zijn er regionale waakvlamovereenkomsten gesloten voor wat betreft slachtofferhulp, lijkbezorging en psychotraumatische hulpverlening. Ook wordt door middel van regionale teams de capaciteit en expertise op dit terrein gebundeld. Uiteraard met behoud van de verantwoordelijkheid van de burgemeester.

8.2. Evaluatie van optreden

Het 'leren' van operationeel optreden is cruciaal voor kwaliteitsverbetering. Geconstateerd wordt dat ervaringen bij de afwikkeling van incidenten nu nog onvoldoende worden benut.

De VRU zet de komende jaren in om de evaluatie van operationeel optreden én oefeningen in samenhang te verbeteren. Uiteraard worden daarbij ook de relevante netwerkpartners, met een rol bij de incidentbestrijding, daarbij betrokken. In 2012 wordt een evaluatiesystematiek ontwikkeld en ingevoerd. Er zullen vaste multidisciplinaire teams worden geformeerd die worden ingezet bij evaluaties. Verder wordt geïnvesteerd in opleiding en training voor het uitvoeren van evaluaties. De uitvoering van aanbevelingen, verbeterpunten worden systematisch gevolgd.

Resultaten		
	Uniforme evaluatiesystematiek voor incidenten	2012
	Invoering van evaluatiesystematiek, waaronder de vorming van vaste evaluatieteams, opleiding en training	2012-2015
	Herijking van bestaande afspraken over het leveren van psychosociale nazorg	2013
	Gecoördineerde voorbereiding van nazorg aan de bevolking onderdeel van de gemeentelijke processen.	2013

9. Kwaliteit-, kennis-, informatie-, netwerkmanagement

"Maak concreet en prioriteer"

Bestuurlijke uitspraak:

De VRU organisatie staat in de steigers en vraagt in deze fase veel van gemeenten. Om het goed te stroomlijnen dient een lijst 'onderhanden werk' opgesteld te worden met daaraan gekoppeld een tijdsbalk. Met als doel dat het voor de deelnemende gemeenten en waar nodig andere partners, klip en klaar is waar aan gewerkt wordt, wanneer en wat partijen van elkaar nodig hebben. Het op orde brengen van dit 'onderhanden werk' heeft hoge prioriteit.

9.1. Inleiding

In de voorgaande hoofdstukken is uitvoerig aandacht besteed aan de (wettelijke) taken van de VRU gericht op de risicobeheersing, crisisbeheersing en hulpverlening en nazorg.

De VRU is voor de adequate uitvoering van deze taken, afhankelijk van een professionele bedrijfsvoering.

De VRU-organisatie heeft met de regionalisering van de brandweer eind vorig jaar een "schaalsprong" gemaakt.

Dit heeft ook zijn weerslag op de bedrijfsvoering van de nieuwe organisatie. Ook omdat de overdracht van bepaalde bedrijfsvoeringstaken naar de VRU nog niet volledig is gerealiseerd.

De bedrijfsvoeringprocessen, zoals personeelszaken, financiën, facilitaire zaken in de nieuwe organisatie moet nog grotendeels worden opgebouwd.

Het vergt dan ook enige tijd voordat de bedrijfsvoering geheel op het vereiste niveau zal zijn.

Vanwege eisen van professionaliteit en uniformiteit, zijn de bedrijfsvoeringstaken zoveel mogelijk centraal georganiseerd. Daarbij blijft de behoefte om de uitvoering van deze taken ook decentraal in de districten te organiseren.

Samengevat is de opgave voor de komende jaren om de bedrijfsvoeringsprocessen bij de VRU op het vereiste professionele niveau te brengen. Prioriteit zal daarbij worden gelegd bij het ontvlechten van bedrijfsvoeringstaken die nu nog bij de gemeenten liggen.

Verder liggen er nog een aantal specifieke onderwerpen die de komende periode aandacht vraagt:

- huisvesting: de eigendomsoverdracht van brandweerkazernes zal nog in 2011 moeten worden afgerond. Daarnaast wordt in loop van 2011 besluitvorming gerealiseerd met betrekking tot de huisvesting van het centrale VRU-kantoor';
- centrale (of zelfs interregionale) aanbesteding van materieel;
- personeelszorg en medezeggenschap;
- de verbetering van de planning- en controlcyclus;
- juridische advisering en communicatie.

Naast de bedrijfsvoering zijn er een aantal thema's die de komende jaren worden opgepakt, namelijk:

- Netwerkmanagement;
- Kwaliteitszorg;
- Informatievoorziening

9.2. Netwerkmanagement

De beheersing van risico's, rampen en crises is niet een taak van de VRU alleen. In de huidige samenleving hebben ook andere overheidinstellingen, het bedrijfsleven en ook burgers verantwoordelijkheden op dit domein.

De aanpak van risico's in het verzorgingsgebied van de VRU, vereist samenwerking van diverse partners, in wisselende samenstelling.

Vanuit de missie en visie van de VRU, vervult de VRU een spilfunctie op het domein van (fysieke) veiligheid. De VRU brengt partners bij elkaar, bundelt de kennis en expertise en innovatiekracht. Netwerkmanagement vereist een andere benadering van de VRU. Samenwerking vereist een consequente benadering van de partners, helderheid over elkaars taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

Vanaf de start van de VRU in 2006 heeft de VRU stappen gezet om de samenwerking te zoeken met diverse partners. In een aantal gevallen heeft dit al geresulteerd in samenwerkingsafspraken (o.m. met de Politie Utrecht, waterschappen, defensie en met de zorginstellingen in de geneeskundige keten).

De komende jaren zal de VRU verdere stappen zetten om de samenwerking met diverse partners op het domein van de fysieke veiligheid te intensiveren en te verfijnen. Te denken valt aan het uitwisselen van informatie en het bundelen van kennis en expertise op het domein van de fysieke veiligheid. Waar nodig worden er onderlinge afspraken vastgelegd met als doel om over en weer helderheid te bieden wat men van elkaar verwacht.

Het aantal netwerkpartners is groot en ook zeer divers. Het is dan ook van belang om enige ordening aan te brengen in de diverse partnerschappen. De uitwerking van de risico's uit het risicoprofiel vormen daarbij een goede basis.

Naast de samenwerking met de netwerkpartners binnen de regio, vereisen ook de contacten met buurregio's, landelijke brancheorganisaties en de rijksoverheid de nodige aandacht.

De contacten tussen de VRU, de diverse netwerkorganisaties en buurregio's vinden vooral plaats op inhoudelijke terreinen. Daarbij is er behoefte om de diverse contacten onderling af te stemmen. Voor de relaties met de netwerkpartners en de buurregio's zullen binnen de VRU vaste aanspreekpunten worden aangewezen.

Resultaten		
	Accounthouders voor de verschillende netwerkpartners en buurregio's zijn operationeel.	2012
	3x per jaar bijeenkomsten voor netwerkpartners en strategische afstemming in het regionaal Veiligheidsberaad.	Vanaf 2012

9.3. Kwaliteitsmanagement

"Verantwoorden van kwaliteit"

Bestuurlijke uitspraak:

De VRU dient, als samenwerkingsverband van de Utrechtse gemeenten, verantwoording af te leggen over het kwaliteitsniveau van de zorg die zij verleent. Dit geldt in het bijzonder voor de basisbrandweezorg. Daar waar die instrumenten er nog niet zijn, worden ze ontwikkeld.

Onder de titel "Aristoteles" is er een landelijke set indicatoren beschikbaar, waarin de taken van de VRU in termen van producten en prestatie-indicatoren is gedefinieerd. De VRU is inmiddels gestart met de invoering van Aristoteles en het borgen van de prestatie-eisen in de dienstverleningsovereenkomst, de programmabegroting en de planning- en controlcyclus. Daarbij zullen ook bestaande kwaliteitsnormen bij de VRU (HKZ van de GHOR, het Bevolkingsinstrument Basiszorg voor de gemeentelijke kolom en regionale normen m.b.t. de brandweezorg) worden betrokken.

Om de prestaties van de VRU te verbeteren is het van belang dat het management en bestuur van de VRU indicatoren hebben op basis waarvan sturing kan worden gegeven aan de organisatie. Daarbij is het van belang om zowel de interne bedrijfsvoeringprestaties inzichtelijk te maken als de meer externe prestaties, inclusief lessen uit het optreden bij incidenten en risicobeheersende maatregelen. Deze laatste zijn ook van belang om de inhoudelijke ambitie om meer te investeren in risicobeheersing en te streven naar minder responscapaciteit ook gelegitimeerd uit te kunnen voeren. Het moet duidelijker worden wat het maatschappelijke rendement is van bepaalde activiteiten.

Vanuit dit perspectief wordt de komende periode het kwaliteitsmanagement in de regio ingevoerd.

Resultaten		
	Beschrijvingen van de primaire processen is gereed. Er is een 0-meting uitgevoerd van de kwaliteit van de brandweezorg in de gemeenten. Er is een kwaliteitssysteem ingevoerd, mede op basis van de landelijke systematiek van prestatie-indicatoren voor de veiligheidsregio's (Aristoteles).	2012-2015

9.4. Ontwikkelingen dienstverleningsovereenkomst (DVO)

Vanaf de start van de nieuwe VRU in 2010 vormt de dienstverleningsovereenkomst (DVO) het formele instrument om de taken en prestaties en de kosten ten behoeve van gemeenten inzichtelijk te maken en daarover verantwoording over af te leggen.

Deze beleidsperiode zal een bestuurlijke discussie gevoerd over de DVO, zowel waar het gaat om de inhoudelijke zorg die geleverd wordt, als de huidige financieringssystematiek (boxen).

Er is behoefte aan meer uniformiteit in de prestatieafspraken en vereenvoudiging van de DVO.

Denkbaar is een algemeen geldend basispakket (in overeenstemming met het wettelijke vereiste basisniveau en een pluspakket (aanvullende maatwerkafspraken per gemeenten).

Resultaten	
Herijking van inrichting van de DVO	2013

9.5. Informatievoorziening

We leven in een informatiemaatschappij. Dit betekent dat een ramp of crisis onmiddellijk leidt tot een veelheid aan informatie in het publieke domein. De snelheid en veelheid van informatie-uitwisseling (inclusief verificatie van informatie) is met géén systeem te evenaren. Tegelijkertijd dienen de operationele en crisisteams permanent te beschikken over actuele en gedeelde informatie die nodig is om effectief en gecoördineerd op te treden en aan te sturen. Het is van belang daarbij te beseffen dat ongeacht het systeem of de werkwijze voor uitwisseling van (operationele) informatie dat wordt ingevoerd, we rekening moet blijven houden met onzekerheid over de informatie tijdens een ramp of crisis.

Het omgaan met deze onzekerheid is voor het crisismanagement, zowel bestuurlijk als operationeel, een gegeven. Door middel van opleidingen, trainingen en oefeningen moeten de daarvoor benodigde competenties en vaardigheden worden verbeterd om hier mee om te gaan. Tegelijkertijd ligt voor de komende jaren een opgave om de crisisorganisatie dusdanig in te richten dat die sneller en beter in staat is om de situatie te overzien, te anticiperen en adequate besluiten te nemen en die om te zetten naar acties.

Netcentrisch werken

Binnen de VRU is in 2009 gestart met het organiseren van de operationele informatie volgens de systematiek van netcentrisch werken. In 2010 heeft de VRU, evenals alle andere veiligheidsregio's, een convenant gesloten met het ministerie van BZK om in 2011 een landelijke systeem voor netcentrisch werken (LCMS) in de regio Utrecht in te voeren.

Eind 2011 zal de invoering van het nieuwe systeem ertoe leiden dat in de meldkamer, COPI, ROT en GBT/RBT gelijktijdig actuele operationele informatie beschikbaar is. De bedoeling is om in de komende jaren ook de aansluiting van de andere relevante netwerkpartners te realiseren.

informatiebeleid

Het informatiebeleid is gericht op ketenintegratie en harmonisatie van het informatielandschap.

Op technisch ICT-gebied is nog het nodige te realiseren. Gestart is met het leggen van de fundamenten voor de informatisering in de nieuwe VRU, zoals datacentra en verbindingen op centraal niveau en in de districten en posten. Het huidige applicatielandschap is door de regionalisering divers en vertoont bovendien ook overlap. Bij de regionalisering is als doelstelling geformuleerd om het groot aantal verschillende applicaties (circa 300) terug te brengen naar ongeveer 30. De komende jaren zal die doelstelling worden gerealiseerd. Innovaties en veranderingen binnen het informatielandschap vereist de komende jaren een gestructureerde projectmatige aanpak.

10. Financiën en realisatie

1.1. Inleiding

Zoals in de inleiding al is uiteengezet, is het voorliggende beleidsplan 2012-2015 een plan op hoofdlijnen. De VRU is in zijn huidige constellatie eind 2010 feitelijk van start gegaan. 2011 zal worden benut voor de verdere inrichting van de nieuwe organisatie, ook in relatie tot de nieuwe Wet Veiligheidsregio's. Daarnaast zijn er diverse landelijke en regionale ontwikkelingen die van invloed zijn op de VRU maar die nog niet zijn uitgekristalliseerd. Tot slot is er onzekerheid over de financiële ontwikkelingen van de VRU voor de komende jaren.

"Uitvoering in programmabegroting"

Bestuurlijke uitspraak:

Het bestuur beschouwt het beleidsplan als een voortschrijdend meerjarenplan. Het kiest ervoor om jaarlijks in de programmabegroting de afweging te maken van de te realiseren doelen en resultaten in relatie tot de het beschikbare budget.

Voor de uitvoering van het beleidsplan wordt, via de reguliere planning en controlcyclus, verantwoording afgelegd aan het bestuur over de voortgang. Om de uitvoering van het beleidsplan in de programmabegroting goed zichtbaar te maken spreekt het voor zich dat voor de programmabegroting een zelfde indeling wordt aangehouden.

In de programmabegroting 2012 worden de ambities en activiteiten voor de eerste jaarschijf van het beleidsplan uitgewerkt.

De programmabegroting wordt dit voorjaar, samen met het beleidsplan, aan de gemeenten voorgelegd. De gemeenten en vervolgens het algemeen bestuur worden op deze wijze in de gelegenheid gesteld om sturing te geven aan het beleid voor de komende jaren en concrete uitwerking daarvan in de programmabegroting.

2.2. Financieel kader

Gelet op de huidige financiële realiteit, zoals verwoord in het begrotingskader 2012, dient de uitvoering van het beleidsplan binnen het vastgestelde financiële kader gerealiseerd te worden.

De VRU staat voor de uitdaging om, gegeven de financiële realiteit, ruimte te vinden voor een verdere opbouw van de organisatie en te voldoen aan de wettelijke taken zoals vastgelegd in de Wet Veiligheidsregio's en bijbehorende besluiten. Door het heroverwegen van bestaande taken, en het streven naar synergie door verdergaande samenwerking en bundeling van capaciteit en expertise is het mogelijk om de uitvoering van het beleidsplan binnen de bestaande begroting te realiseren.

Niettemin is niet uitgesloten dat, zeker bij verdergaande bezuinigingen, de opbouw van de veiligheidsregio stagneert en de kwaliteit van de uitvoering van taken onder druk komt te staan. Het is dan onvermijdelijk dat dan daarover (nieuwe) bestuurlijke keuzes moeten worden gemaakt.

11. Bijlagen

- I. Overzicht netwerkpartners VRU**
- II. Overzicht operationele prestaties hulpverleningsdiensten (brandweer, GHOR, Politie en gemeenten).**